

REGLUGERÐ

um gildistöku reglugerðar Evrópusambandsins um innleiðingu alþjóðlegra reikningsskilastaðla (III).

1. gr.

Eftirfarandi reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB), sem vísað er til á eftir lið 10ba í XXII. viðauka við samninginn um Evrópska efnahagssvæðið, eins og honum var breytt með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 71/2005, frá 29. apríl 2005, um breytingu á XXII. viðauka (Félagaréttur) við EES-samninginn, skal öðlast gildi hér á landi með þeim breytingum og viðbótum sem leiðir af XXII. viðauka samningsins, bókun 1 um altæka aðlögun og öðrum ákvæðum samningsins:

Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2237/2004 frá 29. desember 2004 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1725/2003 um innleiðingu tiltekinna, alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar IAS-staðal 32 og túlkun túlkunarnefndar um alþjóðlegu reikningsskilastaðlana, IFRIC-túlkun 1.

2. gr.

Reglugerð framkvæmdastjórnar (EB) nr. 2237/2004 og ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 71/2005, sbr. 1. gr. sem birt hefur verið í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi EB nr. 46, dags. 15. september 2005, bls. 38-39, eru birtar sem fylgiskjal með reglugerð þessari.

3. gr.

Reglugerð þessi, sem sett er með stoð í 1. mgr. 127. gr. laga nr. 3/2006, um ársreikninga, skal gilda fyrir félög sem skylt er eða nýta sér heimild til að semja ársreikninga sína og samstæðureikninga í samræmi við innleidda alþjóðlega reikningsskilastaðla, öðlast þegar gildi og skal gilda fyrir hvert það reikningsár sem hefst 1. janúar 2007 eða síðar.

Fjármálaráðuneytinu, 5. nóvember 2007.

F. h. r.

Baldur Guðlaugsson.

Pórður Reynisson.

Fylgiskjal.**ÁKVÖRDUN SAMEIGINLEGU EES-NEFNDARINNAR**
nr. 71/2005

2005/EES/46/28

frá 29. apríl 2005

um breytingu á XXII. viðauka (Félagaréttur) við EES-samninginn

SAMEIGINLEGA EES-NEFNDIN HEFUR,

með hliðsjón af samningnum um Evrópska efnahagssvæðið, með áorðnum breytingum samkvæmt bókun um breytingu á samningnum um Evrópska efnahagssvæðið, er nefnist hér á eftir „samningurinn“, einkum 98. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) XXII. viðauka við samninginn var breytt með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 176/2004 frá 3. desember 2004 ⁽¹⁾.
- 2) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2086/2004 frá 19. nóvember 2004 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1725/2003 um innleiðingu tiltekinnna, alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar að bæta við IAS-staðli 39 ⁽²⁾ skal felld inn í samninginn.
- 3) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2236/2004 frá 29. desember 2004 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1725/2003 um innleiðingu tiltekinnna, alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS-staðla) nr. 1 og 3 til 5, alþjóðlega reikningsskilastaðla (IAS-staðla) nr. 1, 10, 12, 14, 16 til 19, 22, 27, 28 og 31 til 41 og túlkanir fastanefndarinnar um túlkanir (SIC-túlkanir) nr. 9, 22, 28 og 32 ⁽³⁾ skal felld inn í samninginn.
- 4) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2237/2004 frá 29. desember 2004 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1725/2003 um innleiðingu tiltekinnna, alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar IAS-staðal 32 og túlkun túlkunarnefndar um alþjóðlegu reikningsskilastaðlana, IFRIC-túlkun nr. 1 ⁽⁴⁾ skal felld inn í samninginn.

- 5) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2238/2004 frá 29. desember 2004 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1725/2003 um innleiðingu tiltekinnna, alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal IFRS 1, IAS-staðla nr. 1 til 10, 12 til 17, 19 til 24, 27 til 38, 40 og 41 og túlkanir fastanefndarinnar um túlkanir (SIC-túlkanir) nr. 1 til 7, 11 til 14, 18 til 27 og 30 til 33 ⁽⁵⁾ skal felld inn í samninginn.

ÁKVEDIÐ EFTIRFARANDI:

1. gr.

Eftirfarandi undirliðir bætist við í lið 10ba (reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1725/2003) í XXII. viðauka við samninginn:

- „– **32004 R 2086**: Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2086/2004 frá 19. nóvember 2004 (Stjtið. ESB L 363, 9.12.2004, bls. 1).
- **32004 R 2236**: Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2236/2004 frá 29. desember 2004 (Stjtið. ESB L 392, 31.12.2004, bls. 1).
- **32004 R 2237**: Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2237/2004 frá 29. desember 2004 (Stjtið. ESB L 393, 31.12.2004, bls. 1).
- **32004 R 2238**: Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 2238/2004 frá 29. desember 2004 (Stjtið. ESB L 394, 31.12.2004, bls. 1).“

2. gr.

Íslenskur og norskur texti reglugerða (EB) nr. 2086/2004, 2236/2004, 2237/2004 og 2238/2004, sem verður birtur í *EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins*, telst fullgiltur.

3. gr.

Ákvörðun þessi öðlast gildi 20 dögum eftir að hún er samþykkt að því tilskildu að allar tilkynningar samkvæmt 1. mgr. 103. gr. samningsins hafi borist sameiginlegu EES-nefndinni ^(*).

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 133, 26.5.2005, bls. 31 og EES-viðbætur við Stjtið. ESB nr. 26, 26.5.2005, bls. 22.

⁽²⁾ Stjtið. ESB L 363, 9.12.2004, bls. 1.

⁽³⁾ Stjtið. ESB L 392, 31.12.2004, bls. 1.

⁽⁴⁾ Stjtið. ESB L 393, 31.12.2004, bls. 1.

⁽⁵⁾ Stjtið. ESB L 394, 31.12.2004, bls. 1.

^(*) Stjórnskipuleg skilyrði gefin til kynna.

Nr. 1130

5. nóvember 2007

4. gr.

Ákvörðun þessi skal birt í EES-deild *Stjórnartíðinda Evrópusambandsins* og EES-viðbæti við þau.

Gjört í Brussel 29. apríl 2005.

Fyrir hönd sameiginlegu EES-nefndarinnar

R. Wright

formaður.

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (EB) nr. 2237/2004

frá 29. desember 2004

um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1725/2003 um innleiðingu tiltekinna, alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar IAS-staðal 32 og túlkun túlkunarnefndar um alþjóðlegu reikningsskilastaðlana, IFRIC-túlkun 1

(Texti sem varðar EES)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUBANDALAGANNA HEFUR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 frá 19. júlí 2002 um innleiðingu alþjóðlegra reikningsskilastaðla ⁽¹⁾, einkum 1. mgr. 3. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Með reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1725/2003 ⁽²⁾ voru samþykktir tilteknir alþjóðlegir staðlar og túlkningar sem voru fyrir hendi 1. september.
- 2) Þann 17. desember 2003 gaf Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) út endurskoðaðan alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IAS-staðal 32, *fjármálagerningar: upplýsingar og framsetning*, sem hluta af framtaksverkefni Alþjóðareikningsskilaráðsins til að endurbæta 15 staðla með nægum fyrirvara til að fyrirtæki sem beita IAS-stöðlum í fyrsta sinn árið 2005 gætu notað þá. Við endurskoðun IAS-staðals 32 tók Alþjóðareikningsskilaráðið ekki aftur til athugunar grundvallarnálgunina sem beitt er í staðlinum. Í IAS-staðli 32 eru settar meginreglur um flokkun gerninga sem skulda eða eigin fjár. Við ákvörðun þess hvort gerningarnir skuli flokkaðir sem skuldir eða eigið fé verður eining að taka tillit til allra skilmála og skilyrða þess samnings sem um er að ræða.
- 3) Í kjölfar tvíhliða viðræðna við fulltrúa samvinnuaðila og vegna beiðni frá framkvæmdastjórninni, hvatti Alþjóðareikningsskilaráðið alþjóðlegu fastanefndina um reikningsskil (IFRIC) til að þróa túlkun til að auðvelda beitingu hins endurskoðaða IAS-staðals 32. Lokatúlkun, IFRIC-túlkun 2, *hlutir félagsaðila í samvinnueiningum og sambærilegir gerningar* var gefin út í endanlegri útgáfu 25. nóvember 2004. Gildistökudagur þessarar túlkunar er sá sami og fyrir IAS-staðal 32. IFRIC-túlkun 2 verður tekin til áritunar hjá framkvæmdastjórn Evrópubandalaganna eins fljótt og við verður komið á árinu 2005.

- 4) Þann 27. maí 2004 gaf Alþjóðareikningsskilaráðið út IFRIC-túlkun 1, breytingar á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum. Túlkunin fjallar um það hvernig færa skal breytingar á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu og sambærilegum skuldbindingum sem falla innan gildissviðs IAS-staðals 16, varanlegir rekstrarfjármunir, og eru færðar sem reiknaðar skuldbindingar samkvæmt IAS-staðli 37, reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir.
- 5) Með samráði við tæknisérfræðinga á þessu sviði er það staðfest að hinn endurskoðaði IAS-staðal 32, fjármálagerningar: upplýsingar og framsetning, og IFRIC-túlkun 1, *breytingar á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum*, uppfylli tæknileg skilyrði fyrir innleiðingu sem eru sett fram í 2. mgr. 3. gr. reglugerðar (EB) nr. 1606/2002, einkum kröfuna um að þjóna hagsmunum almennings í Evrópu.
- 6) Reglugerð (EB) nr. 1725/2003 skal því breytt til samræmis við það.
- 7) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit stýringsnefndarinnar um reikningsskil.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

Viðauka við reglugerð (EB) nr. 1725/2003 er breytt sem hér segir:

- 1) Texta alþjóðlegs reikningsskilastaðals (IAS) 32, *fjármálagerningar: upplýsingar og framsetning*, sem settur er fram í viðaukanum við þessa reglugerð er bætt við.

⁽¹⁾ Sjútið. EB L 243, 11.9.2002, bls. 1⁽²⁾ Sjútið. ESB L 261, 13.10.2003, bls. 1. Reglugerðinni var síðast breytt með reglugerð (EB) nr. 2236/2004 (Sjútið. ESB L 392, 31.12.2004, bls. 1).

- 2) Texta IFRIC-túlkunar 1, *breytingar á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum*, sem settur er fram í viðaukanum við þessa reglugerð er bætt við.

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á þriðja degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Hún gildir frá 1. janúar 2005.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 29. desember 2004.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Charlie McCREEVY

framkvæmdastjóri.

VIDAUKI

ALÞJÓÐLEGIR REIKNINGSSKILASTAÐLAR

IAS- staðall 32	<i>Fjármálagerningar: upplýsingar og framsetning</i>
IFRIC- túlkun 1	<i>Breytingar á niverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum.</i>

Afritun er heimil á Evrópska efnahagssvæðinu. Allur gildandi réttur utan EES er áskilinn að frátöldum rétti til afritunar til einkanota eða annarra nota sem sanngjörn má telja. Nánari upplýsingar fást hjá Alþjóðareikningskilaráðinu (IASB) á www.iasb.org.uk.

IAS 32

ALÞJÓÐLEGUR REIKNINGSSKILASTADALL, IAS-STADALL 32

Fjármálagerningar: upplýsingar og framsetning

EFNISYFIRLIT	Liðir
Markmið	1–3
Gildissvið	4–10
Skilgreiningar	11–14
Framsetning	15–50
Skuldir og eigið fé	15–27
Engin sammingsbundin skylda til að afhenda handbært fé eða aðrar fjáreignir (a-liður 16. liðar)	17–20
Uppgjör með eiginfjárgerningum einingar (b-liður 16. liðar)	21–24
Óvissar greiðsluskuldbindingar	25
Uppgjörsmöguleikar	26–27
Samsettir fjármálagerningar	28–32
Eigin hlutir	33–34
Vextir, arður, tap og ágóði	35–41
Samjöfnun fjáreignar og fjárskuldar	42–50
Upplýsingar	51–95
Snið, staðsetning og flokkar fjármálagerninga	53–55
Áhættustjórnunarstefnur og áhættuvarnaðgerðir	56–59
Skilmálar, skilyrði og reikningsskilaaðferðir	60–66
Vaxtaáhætta	67–75
Lánsáhætta	76–85
Gangvirði	86–93
Önnur upplýsingagjöf	94–94
Afskráning	94
Veðsetning	94
Samsettir fjármálagerningar með margar innbyggðar afleiður	94
Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	94
Endurflokkun	94
Rekstrarreikningur og eigið fé	94
Virðisrýrnun	94
Vanefndir og sammingsbrot	94
Gildistöku dagur	96–97
Afturköllun annarra yfirlýsinga	98–100

Þessi endurskoðaði staðall kemur í stað IAS-staðals 32 (endurskoðaður 2000), fjármálagerningar: upplýsingar og framsetning, og gildir um árleg reikningsskil sem taka til tímabila sem hefjast 1. janúar 2005 eða síðar. Heimilt er að breytingarnar séu teknar upp fyrir.

MARKMIÐ

1. Markmiðið með þessum staðli er að bæta skilning notenda reikningsskila á mikilvægi fjármálagerninga fyrir fjárhagsstöðu, árangur og sjóðstreymi einingar.
2. Í staðlinum eru kröfur um framsetningu fjármálagerninga og skilgreindar upplýsingar sem veittar skulu um þá. Kröfurnar um framsetningu gilda um flokkun fjármálagerninga, frá sjónarhóli útgefanda, í fjáreignir, fjárskuldir og eiginfjárgerninga, um flokkun tengdrar hlutdeildar, arðs, taps og ágóða, og um aðstæður þar sem fjáreignum og fjárskuldum skal jafnað saman. Í staðlinum er krafist upplýsinga um þætti sem hafa áhrif á fjárhæð, tímasetningu og áreiðanleika framtíðarsjóðstreymis einingar sem tengist fjármálagerningum og þeim reikningsskilaaðferðum sem beitt er á þessa gerninga. Í staðlinum er einnig krafist upplýsinga um eðli og umfang notkunar einingar á fjármálagerningum, hvaða viðskiptatilgangi þeir þjóna, áhættu sem tengist þeim og stefnu stjórnenda til að stjórna þessari áhættu.
3. Meginreglurnar í þessum staðli eru viðbót við meginreglurnar um færslu og mat fjáreigna og fjárskulda í IAS-staðli 39, *fjármálagerningar: færsla og mat*.

GILDISSVIÐ

4. **Allar einingar skulu beita þessum staðli á allar gerðir fjármálagerninga nema um sé að ræða:**
 - a) **hlutdeildir í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum og samrekstri sem eru færðar samkvæmt IAS-staðli 27, *samstæðureikningsskil og eigin reikningsskil*, IAS-staðli 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélögum*, og IAS-staðli 31, *hlutdeild í samrekstri*. Einingar skulu þó beita þessum staðli gagnvart hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri sem, samkvæmt IAS-staðli 27, IAS-staðli 28 eða IAS-staðli 31, er færð samkvæmt IAS-staðli 39, fjármálagerningar: færsla og mat. Í slíkum tilvikum skulu einingar beita upplýsingakröfunum í IAS-staðli 27, IAS-staðli 28 og IAS-staðli 31 til viðbótar við þær sem eru í þessum staðli. Einingar skulu einnig beita þessum staðli á allar afleiður tengdar hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum eða samrekstri,**
 - b) **réttindi og skuldbindingar vinnuveitenda samkvæmt lífeyrissjóðum sem IAS-staðall 19, *starfskjör*, gildir um,**
 - c) **réttindi og skuldbindingar sem verða til vegna váttryggingasamninga. Einingar skulu þó beita þessum staðli á fjármálagerning sem er í formi váttryggingasamnings (eða endurtryggingasamnings) eins og lýst er í 6. lið en felur aðallega í sér yfirfærslu fjárhagslegrar áhættu sem lýst er í 52. lið. Að auki skulu einingar beita þessum staðli á afleiður sem eru innbyggðar í váttryggingasamninga (sjá 10.–13. lið í IAS-staðli 39),**

IAS 32

- d) **samninga vegna óviss endurgjalds við sameiningu fyrirtækja (sjá 65.–67. lið í IAS-staðli 22, *sameining fyrirtækja*). Þessi undantekning gildir aðeins um yfirtökuaðila,**
- e) **samninga þar sem krafist er greiðslu sem byggð er á loftslags-, jarðfræði- eða öðrum eðlisfræðilegum breytum (sjá lið AG1 í IAS-staðli 39). Þessum staðli skal þó beita á aðrar gerðir afleiðna sem eru innbyggðar í slíka samninga (t.d. ef vaxtaskiptsamningur er háður loftslagsbreytu, s.s. fjölda gráðudaga er vaxtaskiptsamningurinn innbyggð afleiða sem fellur innan gildissviðs þessa staðals (sjá 10.–13. lið í IAS-staðli 39).**
5. Þessi staðall gildir um færða og ófærða fjármálagerninga. Færðir fjármálagerningar teljast t.d. eiginfjárgerningar sem einingin gefur út og fjáreignir og fjárskuldir sem falla undir gildissvið IAS-staðals 39. Ófærðir fjármálagerningar teljast t.d. sumir fjármálagerningar sem falla innan gildissviðs þessa staðals (eins og sumar lánaskuldbindingar) þó að þeir falli utan gildissviðs IAS-staðals 39.
6. Í þessum staðli merkir váttryggingasamningur samning sem gerir váttryggjanda óvarinn fyrir þekktum hættum á tapi vegna atburða eða aðstæðna sem gerast eða uppgötvast innan tilgreinds tímabils, þ.m.t. dauðsfall (eða ef um er að ræða lífeyrisgreiðslur, lífslíkur lífeyrisþegans) veikindi, fötun, eignatjón, meiðslu á öðrum og truflun á viðskiptum. Ákvæði þessa staðals gilda þegar fjármálagerningur er í formi váttryggingasamnings en felur aðallega í sér yfirfærslu á fjárhagslegri áhættu (sjá 52. lið) t.d. sumar gerðir fjárhagslegra endurtryggingasamninga (e. financial reinsurance contracts) og tryggðora fjárfestingasamninga (e. guaranteed investment contracts) sem gefnir eru út af tryggingaeiningum og öðrum einingum. Einingar sem eru skuldbundnar samkvæmt váttryggingasamningum eru hvattar til að ihuga hvort heppilegt sé að beita ákvæðum þessa staðals við framsetningu og upplýsingagjöf um slíkar skuldbindingar.
7. Í öðrum stöðlum sem eiga sérstaklega við tilteknar gerðir fjármálagerninga eru viðbótarkröfur um framsetningu og upplýsingar. T.d. eru tilgreindar kröfur í IAS-staðli 17, *leigusamningar*, og IAS-staðli 26, *reikningshald og reikningsskil eftirlaunasjóða*, um upplýsingar sem tengjast fjámögnunarleigu og fjárfestingum eftirlaunasjóðs, eftir því sem við á. Að auki gilda sumar kröfur í öðrum stöðlum um fjármálagerninga, einkum í IAS-staðli 30, *upplýsingagjöf í reikningsskilum banka og sambærilegra fjármálastofnana*.
8. **Þessum staðli skal beitt vegna þeirra samninga um kaup eða sölu á ófjárhagslegum lið (e. non-financial item) sem hægt er að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með því að skiptast á fjármálagerningum eins og samningarnir væru fjármálagerningar að undanskildum samningum sem gerðir voru og haldið er í því skyni að móttaka eða afhenda ófjárhagslegan lið í samræmi við áætlaða þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun.**
9. Ýmsar leiðir eru til að gera upp samning um kaup eða sölu á ófjárhagslegum lið með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með því að skiptast á fjármálagerningum. Þar á meðal:
- a) þegar skilmálar samningsins heimila öðrum hvorum aðilanum að gera hann upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með því að skiptast á fjármálagerningum,
- b) þegar getan til að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með því að skiptast á fjármálagerningum er ekki ótvíræð í skilmálum samningsins, en venja er hjá einingunni að gera upp sambærilega samninga með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með því að skiptast á fjármálagerningum (hvort sem það er við mótaðilann, með því að gera samjöfnunarsamninga eða með því að selja samninginn áður en hann er uppfylltur eða fellur úr gildi),
- c) þegar venja er hjá einingunni fyrir sambærilega samninga að móttaka gerninginn sem liggur til grundvallar og selja hann innan skamms eftir afhendingu í þeim tilgangi að skapa hagnað af skammtímasveiflum í verði eða þóknun söluaðila,
- og
- d) þegar auðvelt er að breyta ófjárhagslega liðnum sem er efni samningsins í handbært fé.

Samningur sem b- eða c-liður gildir um er ekki gerður í þeim tilgangi að taka á móti eða afhenda ófjárhagslega liðinn í samræmi við áætlaða þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun, og fellur því til samræmis við það innan gildissviðs þessa staðals. Aðrir samningar sem 8. liður gildir um eru metnir til að ákvarða hvort þeir voru gerðir og ætlaðir til móttöku og afhendingar ófjárhagslega liðarins í samræmi við áætlaða þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun, og til samræmis við það hvort þeir falli innan gildissviðs þessa staðals.

10. Útgefinn valréttur um kaup eða sölu ófjárhagslegs liðar sem hægt er að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagemingi eða með því að skiptast á fjármálageningum í samræmi við a- eða d-lið 9. liðar fellur innan gildissviðs þessa staðals. Slíkan samning er ekki hægt að gera í þeim tilgangi að taka á móti eða afhenda ófjárhagslega liðinn í samræmi við áætlaða þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun.

SKILGREININGAR (sjá einnig liði AG3–AG24)

11. Í þessum staðli er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

Fjármálageningur er hver sá samningur sem leiðir til fjáreignar einnar einingar og fjárskulda eða eiginfjárgernings hjá annarri einingu.

Fjáreign er sérhver eign sem felst í eftirfarandi:

- a) **handbæru fé;**
- b) **eiginfjárgerningi annarrar einingar,**
- c) **samningsbundnum rétti:**
 - i) **til að taka á móti handbæru fé eða annarri fjáreign frá annarri einingu,**

eða
 - ii) **til að skiptast á fjáreignum eða fjárskuldum við aðra einingu samkvæmt skilyrðum sem geta verið hagstæð einingunni,**

eða
- d) **samningi sem verður gerður, eða hægt er að gera, upp í eiginfjárgerningum einingarinnar og er:**
 - i) **gerningur sem er ekki afleiddur sem einingin er eða kann að verða skuldbundin til að taka á móti breytilegum fjölda eiginfjárgerninga einingarinnar fyrir,**

eða
 - ii) **afleiða sem verður eða kann að verða gerð upp með því að skiptast á fastri fjárhæð handbærs fjár eða annarri fjáreign fyrir fastan fjölda eiginfjárgerninga einingarinnar. Í þessu skyni taka eiginfjárgerningar einingar ekki til gerninga sem eru í sjálfu sér samningar um móttöku eða afhendingu eiginfjárgerninga einingarinnar í framtíðinni.**

IAS 32

Fjárskuld er sérhver skuld sem felur í sér:

- a) **samningsbundna skyldu:**
 - i) **til að afhenda annarri einingu handbært fé eða aðra fjáreign,**
eða
 - ii) **til að skiptast á fjáreignum eða fjárskuldum við aðra einingu samkvæmt skilyrðum sem geta verið óhagstæð einingunni,**
eða
- b) **samning sem verður gerður eða hægt er að gera upp í eiginfjárgerningum einingarinnar og er:**
 - i) **gerningur sem er ekki afleiddur sem einingin er eða kann að verða skuldbundin til að afhenda breytilegan fjölda eiginfjárgerninga einingarinnar fyrir,**
eða
 - ii) **afleiða sem verður eða unnt er að gera upp með skiptum á fastri fjárhæð handbærs fjár eða annarri fjáreign fyrir fastan fjölda eiginfjárgerninga einingarinnar. Í þessu skyni taka eiginfjárgerningar einingar ekki til gerninga sem eru í sjálfu sér samningar um móttöku eða afhendingu eiginfjárgerninga einingarinnar í framtíðinni.**

Eiginfjárgerningur er hver sá samningur sem færir sönnur á eftirstæðan hluta í eignum einingar að frádregnum öllum skuldum hennar.

Gangvirði er sú fjárhæð sem unnt er að skipta eign fyrir eða gera upp skuld með í viðskiptum ótengdra aðila sem eru upplýstir og fúsir til viðskiptanna.

12. Eftirfarandi hugtök eru skilgreind í 9. lið IAS-staðals 39 og eru notuð í þessum staðli í þeirri merkingu sem er tilgreind í IAS-staðli 39.

- afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar,
- fjáreignir sem eru til sölu,
- afskráning,
- afleiða,
- aðferð virkra vaxta,
- fjáreign eða fjárskuld færð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning,
- föst skuldbinding,
- áætluð framtíðarviðskipti,
- markvirkni áhættuvarnar,
- áhættuvarinn liður,
- áhættuvarnargerningur,
- fjárfestingar sem haldið er til gjalddaga,

- útlán og viðskiptakröfur,
 - reglubundin kaup eða sala,
 - viðskiptakostnaður.
13. Í þessum staðli vísar „samningur“ og „samningsbundinn“ til samnings milli tveggja eða fleiri aðila sem hefur skýrar efnahagslegar afleiðingar sem aðilarnir hafa færar eða engar leiðir til að komast hjá, venjulega vegna þess að unnt er að framfylgja samningnum samkvæmt lögum. Samningar, og því einnig fjármálagerningar, geta verið af ýmsu tagi og þurfa ekki að vera skriflegir.
14. Í þessum staðli tekur „eining“ til einstaklinga, sameignarfélaga, skráðra aðila, fjárvörslusjóða og opinberra stofnana.

FRAMSETNING

Skuldir og eigið fé (sjá einnig liði AG25–AG29)

15. **Útgefandi fjármálagernings skal í upphaflegri færslu flokka gerninginn, eða einstaka hluta hans, sem fjárskuld, fjáreign eða eiginfjárgerning í samræmi við efni samningsbundna fyrirkomulagsins og skilgreiningarnar á fjárskuld, fjáreign og eiginfjárgerningi.**
16. Þegar útgefandi beitir skilgreiningunum í 11. lið til að ákvarða hvort fjármálagerningur sé fremur eiginfjárgerningur en fjárskuld er gerningurinn eiginfjárgerningur ef og aðeins ef bæði a- og b- skilyrði hér á eftir eru uppfyllt.
- a) Gerningurinn felur ekki í sér samningsbundna skyldu:
 - i) um að afhenda annarri einingu handbært fé eða aðra fjáreign,
 - eða
 - ii) um að skiptast á fjáreignum eða fjárskuldum við aðra einingu samkvæmt skilyrðum sem geta verið óhagstæð útgefandanum.
 - b) Ef gerningurinn verður gerður upp, eða hægt er að gera hann upp, í eiginfjárgerningum útgefandans, er hann:
 - i) gerningur sem er ekki afleiddur og felur ekki í sér samningsbundna skyldu fyrir útgefandann um að afhenda breytilegan fjölda sinna eigin eiginfjárgerninga,
 - eða
 - ii) afleiða sem verður aðeins gerð upp þannig að útgefandi skipti á fastri fjárhæð handbærs fjár eða annarrar fjáreignar fyrir fastan fjölda sinna eigin eiginfjárgerninga. Í þessu tilviki taka eiginfjárgerningar útgefanda ekki til gerninga sem eru í sjálfu sér samningar um móttöku eða afhendingu eiginfjárgerninga útgefandans í framtíðinni.

Samningsbundin skylda, þ.m.t. sú sem verður til vegna afleidds fjármálagernings, sem leiðir til, eða kann að leiða til, móttöku eða afhendingar eiginfjárgerninga útgefandans í framtíðinni en uppfyllir ekki skilyrði a) og b) hér að ofan er ekki eiginfjárgerningur.

IAS 32

Engin samningsbundin skylda um að afhenda handbært fé eða aðrar fjáreignir (a-liður 16. liðar)

17. Þýðingarmikill þáttur í því að gera greinarmun á fjárskuld og eiginfjárgerningi er samningsbundin skylda eins aðila að fjármálagerningnum (útgefanda) annaðhvort um að afhenda hinum aðilanum (handhafa) handbært fé eða aðra fjáreign eða að skiptast á fjáreignum eða fjárskuldum við handhafann samkvæmt skilyrðum sem eru hugsanlega óhagstæð útgefandanum. Þótt handhafi eiginfjárgernings kunni að eiga rétt á hlutfallslegum arði eða annarri útgreiðslu eigin fjár hvílir ekki samningsbundin skylda á útgefandanum um að inna af hendi slíkar útgreiðslur vegna þess að ekki er hægt að krefjast þess af honum að hann afhendi öðrum aðila handbært fé eða aðrar fjáreignir.
18. Efni fjármálagernings fremur en lagalegt form hans ræður flokkun hans í efnahagsreikningi einingarinnar. Efni og lagalegt form eru oft í samræmi við hvort annað, en ekki alltaf. Sumir fjármálagerningar eru í formi eigin fjár en eru í eðli sínu skuldir og aðrir kunna að sameina þætti sem tengjast eiginfjárgerningum og þætti sem tengjast fjárskuldum. Dæmi:
 - a) forgangshlutur sem kveður á um skyldubundna innlausn af hálfu útgefanda fyrir fasta eða ákvarðanlega fjárhæð, ákveðinn eða ákvarðanlegan dag í framtíðinni, eða veitir handhafa rétt til að krefjast þess af útgefanda að hann innleysi gerninginn ákveðinn dag eða eftir ákveðinn dag fyrir fasta eða ákvarðanlega fjárhæð, er fjárskuld.
 - b) fjármálagerningur sem veitir handhafa rétt til að skila honum til útgefanda fyrir handbært fé eða aðra fjáreign (innleysanlegur gerningur) er fjárskuld. Þessu er svo farið jafnvel þegar fjárhæð handbærs fjár eða annarra fjáreigna er ákvörðuð á grundvelli vísitölu eða annars liðar sem getur hækkað eða lækkað eða þegar lagalegt form innleysanlega gerningsins veitir handhafa rétt í eftirstæðum hluta eigna útgefanda. Það að handhafinn eigi rétt á að skila gerningnum aftur til útgefanda fyrir handbært fé eða aðra fjáreign þýðir að innleysanlegi gerningurinn samræmist skilgreiningunni á fjárskuld. Til dæmis kunna opnir verðbréfasjóðir, fjárgæslusjóðir, sameignarfélög og sumar einingar í samvinnurekstri að veita eigendum eininga sinna eða aðilum rétt til að innleysa hlut sinn í útgefandanum hvenær sem er fyrir handbært fé sem er jafnt hlutfallslegum hluta þeirra af virði eigna útgefandans. Flokkun sem fjárskuld útilokar þó ekki að notaðar séu lýsingar eins og „hreint virði eigna sem er rekjanlegt til eigenda eininga“ og „breyting á hreinu virði eigna sem rekjanleg er til eigenda eininga“ í reikningsskilum einingar sem á ekkert hlutfé (eins og sumar verðbréfasjóðir og fjárhaldssjóðir, sjá skýringardæmi 7) eða notkun viðbótarupplýsinga til að sýna að heildarhlutdeild aðila samanstendur af liðum eins og varasjóðum sem samræmast skilgreiningunni á eigin fé og innleysanlegum gerningum sem gera það ekki (sjá skýringardæmi 8).
19. Ef eining hefur ekki skilyrðislausan rétt á því að komast undan að afhenda handbært fé eða aðra fjáreign til að gera upp samningsbundna skyldu, samræmist skyldan skilgreiningunni á fjárskuld. Dæmi:
 - a) takmörkun á getu einingar til að uppfylla samningsbundna skyldu s.s. takmarkaður aðgangur að erlendum gjaldmiðlum eða þörf á að afla samþykkis fyrir greiðslu frá eftirlitsyrivaldi kemur ekki í veg fyrir samningsbundna skyldu einingarinnar eða samningsbundinn rétt handhafans samkvæmt gerningnum,
 - b) samningsbundin skylda sem er háð því að mótaðili neyti réttar síns til að innleysa fjárskuld vegna þess að eining hefur ekki óskilyrtan rétt til þess að komast undan því að afhenda handbært fé eða aðra fjáreign.
20. Í fjármálagerningi sem kemur ekki afdráttarlaust á samningsbundinni skyldu til að afhenda handbært fé eða aðra fjáreign má koma skyldu á óbeint með skilmálum og skilyrðum í gerningnum. Dæmi:
 - a) í fjármálagerningi getur falist ófjárhagsleg skylda sem verður að gera upp ef, og aðeins ef, einingunni tekst ekki að inna af hendi útgreiðslur eða að innleysa gerninginn. Ef eining getur ekki komist hjá því að yfirfæra handbært fé eða aðra fjáreign nema með því að gera upp ófjárhagslega skyldu er fjármálagerningurinn fjárskuld,

- b) fjármálagerningur er fjárskuld ef í honum er kveðið á um að við uppgjör muni einingin afhenda annaðhvort:
- i) handbært fé eða aðra fjáreign,
- eða
- ii) sín eigin hlutabréf ef ákvarðað hefur verið að virði þeirra sé umtalsvert meira en virði handbærs fjár eða annarra fjáreigna.

Þó að einingin hafi ekki ótvíræða samningsbundna skyldu um að afhenda handbært fé eða aðra fjáreign er sá möguleiki að gera upp með hlutabréfum það mikils virði að einingin mun gera upp með handbæru fé. Í öllum tilvikum hefur handhafa í reynd verið tryggð móttaka fjárhæðar sem er a.m.k. jöfn þeim möguleika að gera upp með handbæru fé (sjá 21. lið).

Uppgjör með eiginfjárgerningum einingar (b-liður 16. liðar)

21. Samningur er ekki eiginfjárgerningur einungis vegna þess að hann kann að leiða til móttöku eða afhendingar eiginfjárgerninga einingarinnar. Eining getur haft samningsbundinn rétt eða skyldu til að taka á móti eða afhenda breytilegan fjölda eigin hlutabréfa eða annarra eiginfjárgerninga þannig að gangvirði eiginfjárgerninga einingarinnar sem verða móttæknir eða afhentir sé jafnt fjárhæð samningsbundna réttarins eða skyldunnar. Slíkur samningsbundinn réttur eða skylda getur verið föst fjárhæð eða fjárhæð sem sveiflast að hluta til eða í heild vegna breytinga á breytu sem er önnur en markaðsverð eiginfjárgerninga einingarinnar (t.d. vextir, hrávöruverð eða verð fjármálagerninga). Tvö dæmi um þetta eru: a) samningur um afhendingu nægjanlegs fjölda eiginfjárgerninga einingarinnar til að jafngilda virði 100 GE (*) og b) samningur um afhendingu nægjanlegs fjölda eiginfjárgerninga einingarinnar til að jafngilda virði 100 únsa af gulli. Slíkur samningur er fjárskuld einingarinnar jafnvel þótt einingin verði að gera eða geti gert hana upp með afhendingu eiginfjárgerninga sinna. Hann er ekki eiginfjárgerningur vegna þess að einingin notar breytilegan fjölda eiginfjárgerninga sinna í því skyni að gera upp samninginn. Af þessum sökum færir samningurinn ekki sönnun á eftirstæðan hluta í eignum einingarinnar eftir að allar skuldir hennar hafa verið frádregnar.
22. Samningur sem verður gerður upp af einingunni (sem móttækur eða) sem afhendir fastan fjölda eiginfjárgerninga sinna í skiptum fyrir fasta fjárhæð handbærs fjár eða annarrar fjáreignar er eiginfjárgerningur. Til dæmis er útgefinn valréttur að hlutum, sem veitir mótaðila rétt til að kaupa fastan fjölda hluta einingarinnar fyrir fast verð, eða fyrir tilgreinda fasta nafnverðsfjárhæð skuldabréfs, eiginfjárgerningur. Breytingar á gangvirði samnings, sem verða vegna breytinga á markaðsvöxtum sem hafa ekki áhrif á fjárhæð handbærs fjár eða annarra fjáreigna sem greiða skal eða taka á móti eða fjölda eiginfjárgerninga sem skal taka á móti eða afhenda við uppgjör samningsins, koma ekki í veg fyrir að samningurinn sé eiginfjárgerningur. Allar greiðslur sem móttæknar eru (s.s. yfirverð sem móttækið er fyrir útgefinn valrétt eða kaupheimild (e. warrant) að hlutum einingarinnar) bætast beint við eigið fé. Allar greiðslur sem inntar eru af hendi, (eins og yfirverð greitt fyrir keyptan valrétt) eru dregnar beint frá eigin fé. Breytingar á gangvirði eiginfjárgernings eru ekki færðar í reikningsskilin.
23. Samningur sem felur í sér skyldu fyrir einingu til að kaupa eiginfjárgerninga sína með handbæru fé eða annarri fjáreign skapar fjárskuld fyrir núvirði innlausnarfjárhæðarinnar (t.d. fyrir núvirði framvirkis endurkaupsverðs, innlausnarverð valréttar eða aðra innlausnarfjárhæð). Þetta á við jafnvel þó að samningurinn sjálfur sé eiginfjárgerningur. Eitt dæmi er skylda einingar samkvæmt framvirkum samningi til að kaupa eiginfjárgerninga sína með handbæru fé. Þegar fjárskuld er upphaflega færð samkvæmt IAS-staðli 39 er gangvirði hennar (núvirði innlausnarfjárhæðarinnar) endurflokkað úr eigin fé. Fjárskuldin er í framhaldi af því metin í samræmi við IAS-staðal 39. Ef samningurinn rennur út án afhendingar er bókfært verð fjárskuldarinnar endurflokkað og fært í eigið fé. Samningsbundin skylda einingar til að kaupa eiginfjárgerninga sína skapar fjárskuld fyrir núvirði innlausnarfjárhæðar jafnvel þó að skyldan til að kaupa sé háð því að mótaðilinn neyti réttar til innlausnar (t.d. útgefinn söluréttur sem veitir mótaðilanum rétt til að selja einingu eiginfjárgerninga einingarinnar á föstu verði).

(*) Í þessum staðli eru fjárhæðir tilgreindar í „gjaldmiðilseiningum“ (GE).

IAS 32

24. Samningur sem einingin gerir upp með því að afhenda eða móttaka fastan fjölda eiginfjárgerninga sinna í skiptum fyrir breytilega fjárhæð handbærs fjár eða aðra fjáreign er fjáreign eða fjárskuld. Dæmi um þetta er samningur um afhendingu einingar á 100 eiginfjárgerningum sínum í skiptum fyrir fjárhæð handbærs fjár sem hefur verið reiknað að sé jöfn 100 únsum af gulli.

Óvissar greiðsluskuldbindingar

25. Í fjármálagerningi getur þess verið krafist að eining afhendi handbært fé eða aðra fjáreign eða geri hann upp með öðrum hætti þannig að hann yrði fjárskuld, í því tilviki að óvissir framtíðaratburðir ættu sér stað eða ættu sér ekki stað (eða við niðurstöðu úr óvissum aðstæðum) sem eru ekki á valdi útgefandans eða handhafa gerningsins, s.s. breyting á hlutabréfavisitölu, visitölu neysluverðs, vöxtum eða skattkröfum, eða reglulegum framtíðartekjum útgefanda, hagnaði eða hlutfalli á milli skulda og eigin fjár. Útgefandi slíks gernings hefur ekki skilyrðislausan rétt til að komast hjá því að afhenda handbært fé eða aðra fjáreign (eða gera hann upp með öðrum hætti þannig að hann verði fjárskuld). Þess vegna er hann fjárskuld útgefanda nema:

- a) sá hluti óvissu greiðsluskuldbindingarinnar þar sem krafist væri uppgjors í handbæru fé eða með annarri fjáreign (eða með öðrum hætti þannig að hún yrði fjárskuld) sé ekki ósvikinn,

eða

- b) að þess sé krafist að útgefandi geri upp skuldbindinguna með handbæru fé eða annarri fjáreign (eða geri hana upp með öðrum hætti þannig að hún verði fjárskuld) aðeins ef kemur til félagsslita útgefanda.

Uppgjörsmöguleikar

26. Þegar afleiddur fjármálagerningur heimilar einum aðila að velja hvernig hann er gerður upp (útgefandi eða handhafi geta t.d. kosið að greiða í handbæru fé eða með því að skipta hlutum fyrir handbært fé) er hann fjáreign eða fjárskuld nema að allir uppgjörsvalkostirnir myndu leiða til þess að hann yrði eiginfjárgerningur.

27. Dæmi um afleiddan fjármálagerning með uppgjörsmöguleika sem er fjárskuld er hlutabréfavalréttur sem útgefandi getur ákveðið að jafna saman með handbæru fé eða með því að skipta eigin hlutum fyrir handbært fé. Á sama hátt falla sumir samningar um kaup eða sölu ófjárhagslegs liðar í skiptum fyrir eiginfjárgerninga einingarinnar innan gildissviðs þessa staðals vegna þess að hægt er að gera þá upp annaðhvort með afhendingu ófjárhagslegs liðar eða handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi (sjá 8–10. lið). Slíkir samningar eru fjáreignir eða fjárskuldir en ekki eiginfjárgerningar.

Samsettir fjármálagerningar (sjá einnig liði AG30–AG35 og skýringardæmi 9–12)

28. Útgefandi fjármálagernings sem ekki er afleiða skal meta skilmála fjármálagerningsins til að ákvarða hvort hann feli í sér bæði skuldar- og eiginfjárluta. Slíkir hlutar skulu flokkaðir sérstaklega sem fjárskuldir, fjáreignir eða eiginfjárgerningar í samræmi við 15. lið.

29. Eining færir sérstaklega þá hluta fjármálagernings sem (a) skapar fjárskuld fyrir eininguna og (b) gefur handhafa gerningsins þann valrétt að breyta honum í eiginfjárgerning einingarinnar. Til dæmis er skuldabréf eða sambærilegur gerningur, sem handhafi getur breytt í fastan fjölda almennra hluta einingarinnar, samsettur fjármálagerningur. Frá sjónarhóli einingarinnar felur slíkur gerningur í sér tvo hluta: fjárskuld (sammingsbundið fyrirkomulag um að afhenda handbært fé eða aðra fjáreign) og eiginfjárgerning (kaupréttur sem veitir handhafa rétt í tiltekinn tíma til að breyta honum í fastan fjölda almennra hluta einingarinnar). Efnahagsleg áhrif þess að gefa út slíkan gerning eru í grundvallaratriðum hin sömu og þegar samtímis er gefinn út skuldagerningur með ákvæði um uppgreiðslu og kaupheimildir til kaupa á almennum hlutum eða þegar gefinn er út skuldagerningur með aðskiljanlegum kaupheimildum í nýjum hlutum. Í samræmi við þetta setur einingin fram í öllum tilvikum skuldar- og eiginfjárlutann sérstaklega í efnahagsreikningi sínum.

30. Flokkun skuldarhluta og eiginfjárluta í breytanlegum gerningi er ekki endurskoðuð í kjölfar þess að breyting verður á líkum þess að breytingavalerétturinn verði nýttur, jafnvel þegar svo gæti virst að nýting valréttarins sé orðin efnahagslega hagkvæm fyrir suma handhafa. Handhafar aðhafast ekki alltaf á þann hátt sem búast mætti við, t.d. vegna þess að skattaleg áhrif af breytingu geta verið mismunandi fyrir handhafa. Enn fremur breytast líkurnar á breytingu öðru hvoru. Samningsbundin skylda einingarinnar um að inna af hendi framtíðargreiðslur er útstandandi þar til hún fellur niður við breytingu, gjalddaga gernings eða önnur viðskipti.
31. IAS-staðall 39 fjallar um mat fjáreigna og fjárskulda. Eiginfjárgerningar eru gerningar sem færa sönnur á eftirstæðan hluta í eignum einingar að frádregnum öllum skuldum hennar. Þegar upphaflegu bókfærðu verði samsætts fjármálagernings er skipt á eiginfjár- og skuldarhluta er eiginfjárþættinum úthlutað hrakvirðisfjárhæðin eftir að fjárhæðin sem var ákvörðuð sérstaklega fyrir skuldarhlutann er dregin frá gangvirði gerningsins í heild. Virði afleiddra þátta (eins og kaupréttar) sem eru innbyggðir í samsettan fjármálagerning annarra en eiginfjárlutans (eins og réttur til breytingar eigin fjár) er innifalið í skuldarhlutanum. Samtala bókfærðs verðs sem úthlutað er á skuldar- og eiginfjárlutana við upphaflega færslu er alltaf jöfn gangvirðinu sem væri eignað gerningnum sem heild. Enginn ágóði eða tap verður til ef upphafleg færsla hluta gerningsins er færð sérstaklega.
32. Samkvæmt aðferðinni sem lýst er í 31. lið ákvarðar útgefandi skuldabréfs sem hægt er að breyta í almenna hluti fyrst bókfært verð skuldarhlutans með því að meta gangvirði sambærilegrar skuldar (þ.m.t. innbyggðra afleiðna sem hafa ekki eiginleika eigin fjár) sem hefur ekki neina tengingu við eiginfjárluta. Bókfært verð eiginfjárgerningsins sem er sýnt með möguleikanum á að breyta gerningnum í almenna hluti er síðan ákvarðað með því að draga gangvirði fjárskuldarinnar frá gangvirði samsetta fjármálagerningsins í heild.

Eigin hlutir (sjá einnig lið AG36)

33. Ef eining endurkaupir eiginfjárgerninga sína skal draga þá gerninga („eigin hlutir“) frá eigin fé. Enginn ágóði eða tap skal færður í rekstrarreikning við kaup, sölu, útgáfu eða ógildingu eiginfjárgerninga einingar. Einingin eða aðrir aðilar samstæðunnar mega kaupa og hafa eignarhald á slíkum eigin hlutum. Greiðsla sem innt er af hendi eða móttækin skal færð beint á eigið fé.
34. Greint er sérstaklega frá fjárhæð eigin hluta annaðhvort í yfirliti efnahagsreiknings eða í skýringunum í samræmi við IAS-staðal 1, *framsetning reikningsskila*. Eining veitir upplýsingar í samræmi við IAS-staðal 24, *upplýsingar um tengda aðila*, ef einingin endurkaupir eiginfjárgerninga sína frá tengdum aðilum.

Vextir, arður, tap og ágóði (sjá einnig lið AG37)

35. Vextir, arður, tap og ágóði sem tengjast fjármálagerningi eða hluta sem er fjárskuld skulu færðir sem tekjur eða gjöld í rekstrarreikning. Einingin skal skuldfæra útgreiðslur til handhafa eiginfjárgernings beint á eigið fé að frádregnum tengdum skattaávinningi. Viðskiptakostnaður vegna viðskipta með eigið fé, annar en kostnaður við útgáfu eiginfjárgernings sem rekja má beint til yfirtöku fyrirtækis (sem skal færður samkvæmt IAS-staðli 22), skal færður sem frádráttur frá eigin fé að frádregnum tengdum skattaávinningi.
36. Flokkun fjármálagernings sem fjárskuldar eða eiginfjárgernings ákvarðar hvort vextir, arður, tap og ágóði sem tengjast þeim gerningi eru færð sem tekjur eða gjöld í rekstrarreikning. Arðgreiðslur af hlutum sem eru að fullu skuldfærðir eru því færðar sem gjöld á sama hátt og vextir af skuldabréfi. Á sama hátt eru ágóði og tap sem tengjast innlausn eða endurfjármögnun fjárskulda færð í rekstrarreikning en innlausn eða endurfjármögnun eiginfjárgerninga er aftur á móti færð sem breytingar á eigin fé. Breytingar á gangvirði eiginfjárgernings eru ekki færðar í reikningsskilin.

IAS 32

37. Eining stofnar venjulega til ýmiss kostnaðar við útgáfu eða kaup á eiginfjárgerningum sínum. Til þessa kostnaðar geta talist skráningar- og önnur gjöld til eftirlitsyfirvalda, fjárhæðir greiddar fyrir sérfræðipóknun til lögfræðiráðgjafa, endurskoðenda og annarra sérfræðiráðgjafa, prentunarkostnaður og stimpilgjöld. Viðskiptakostnaður vegna viðskipta með eigið fé er færður sem frádráttur frá eigin fé (að frádrægnum tengdum skattaávinningi) að því marki sem þetta er viðbótarkostnaður sem rekja má beint til viðskipta með eigið fé sem annars hefði verið unnt að komast hjá. Kostnaður vegna viðskipta með eigið fé sem hætt er við er færður sem gjöld.
38. Viðskiptakostnaði sem tengist útgáfu samsetts fjármálagernings er skipt á skuldar- og eiginfjárluta gerningsins í hlutfalli við skiptingu ágóða. Viðskiptakostnaði sem tengist sameiginlega fleiri en einum viðskiptum (t.d. kostnaður við útböð tiltekinnar hlutabréfa og kauphallarskráningu annarra hlutabréfa samtímis) er skipt á þau viðskipti á grundvelli skiptingar sem er skynsamleg og í samræmi við sambærileg viðskipti.
39. Fjárhæð viðskiptakostnaðar, sem er færður sem frádráttur frá eigin fé á tímabilinu samkvæmt IAS-staðli 1, *framsetning reikningskila*, er birt aðgreind. Tengd fjárhæð tekjuskatta sem færð er beint á eigið fé er innifalin í heildarfjárhæð tekjuskatta og frestaðra tekjuskatta sem færð er til hækkunar eða lækkunar á eigin fé og greint er frá samkvæmt IAS-staðli 12, *tekjuskattar*.
40. Setja má arðgreiðslur sem flokkaðar eru sem gjöld fram í rekstrarreikningi annaðhvort með vöxtum á aðrar skuldir eða sem aðgreindan lið. Til viðbótar við kröfurnar í þessum staðli fellur upplýsingagjöf um vexti og arðgreiðslur undir kröfurnar í IAS-staðli 1 og IAS-staðli 30, *upplýsingagjöf í reikningskilum banka og sambærilegra fjármálastofnana*. Við sumar aðstæður er æskilegt að greina frá vöxtum og arðgreiðslum aðgreint í rekstrarreikningnum vegna þess mismunar sem er á þessum liðum þegar kemur að málum eins og frádrætti frá sköttum. Upplýsingagjöf um skattaleg áhrif er gerð í samræmi við IAS-staðal 12.
41. Ágóði og tap sem tengjast breytingum á bókfærðu verði fjárskuldar eru færð sem tekjur eða gjöld í rekstrarreikning jafnvel þegar þau tengjast gerningi sem felur í sér rétt í eftirstæðum hluta eigna einingarinnar í skiptum fyrir handbært fé eða aðra fjáreign (sjá b-lið 18.liðar). Samkvæmt IAS-staðli 1 setur eining ágóða eða tap sem verður til við endurmat á slíkum gerningi fram sérstaklega í rekstrarreikningi þegar það skiptir máli við útskýringu á árangri einingarinnar.

Samjöfnun fjáreignar og fjárskuldar (sjá einnig liði AG38 og AG39)

42. **Fjáreign og fjárskuld skal jafnað saman og sú hreina fjárhæð sett fram í efnahagsreikningi þegar, og aðeins þegar, eining:**

- a) **hefur sem stendur framfylgjanlegan rétt samkvæmt lögum til að jafna saman færðum fjárhæðum,**

og

- b) **ætla annaðhvort að gera upp á hreinum grunni eða innleysa eignina og gera upp skuldina samtímis.**

Við færslu á yfirfærslu fjáreignar sem er ekki viðurkennd fyrir afskráningu skal einingin ekki jafna saman yfirfærðu eigninni og tengdu skuldinni (sjá 36. lið í IAS-staðli 39,).

43. Í þessum staðli er gerð krafa um framsetningu fjáreigna og fjárskulda á hreinum grunni þegar slík framsetning endurspeglar væntanlegt framtíðarsjóðstreymi einingar af uppgreiðslu tveggja eða fleiri fjármálagerninga. Þegar eining á rétt á að taka á móti eða greiða eina, hreina fjárhæð og hefur í hyggju að gera svo á hún í raun aðeins eina fjáreign eða fjárskuld. Við aðrar aðstæður eru fjáreignir og fjárskuldir settar fram sérstaklega í samræmi við eiginleika þeirra sem verðmæti eða skuldbindingar einingarinnar.

44. Samjöfnun færðrar fjáreignar og færðrar fjárskuldar og framsetning hreinu fjárhæðarinnar er ólík afskráningu fjáreignar eða fjárskuldar. Þótt samjöfnun leiði ekki til færslu ágóða eða taps, leiðir afskráning fjármálagernings ekki aðeins til þess að áður færður liður er fjarlægður úr efnahagsreikningi, heldur getur hún einnig leitt til færslu ágóða eða taps.
45. Réttur til jöfnunar er lagalegur réttur skuldara samkvæmt samningi, eða á annan hátt, til að gera upp eða eyða allri fjárhæð, eða hluta hennar, með einhverjum öðrum hætti, sem greiða ber skuldara með því að jafna á móti þeirri fjárhæð annarri útistandandi fjárhæð frá skuldara. Við óvenjulegar aðstæður kann skuldari að eiga lagalegan rétt á því að jafna fjárhæð frá þriðja aðila á móti fjárhæð sem greiða skal skuldara að því tilskildu að til staðar sé samkomulag á milli aðilanna þriggja sem kveður skýrt á um rétt skuldarans til jöfnunar. Vegna þess að rétturinn til jöfnunar er lagalegur réttur geta skilyrðin sem styðja réttinn verið mismunandi frá einni lögsögu til annarrar og taka þarf tillit til þeirra laga sem gilda um sambandið á milli aðilanna.
46. Framfylgjanlegur réttur til að jafna saman fjáreign og fjárskuld hefur áhrif á réttindi og skyldur sem tengjast fjáreign og fjárskuld og getur haft áhrif á þá lánsáhettu og greiðsluhæfisáhettu sem einingin er óvarin fyrir það að rétturinn sé til staðar er þó í sjálfu sér ekki nægjanlegur grundvöllur til samjöfnunar. Ef ekki eru áform um að neyta réttarins eða að gera upp samtímis verður fjárhæð og tímasetning framtíðarsjóðstreymis einingar ekki fyrir áhrifum. Þegar eining áformar að neyta réttarins eða að gera upp samtímis endurspeglar framsetning eignarinnar og skuldarinnar á hreinum grunni betur fjárhæðir og tímasetningu áætlaðs framtíðarsjóðstreymis og að auki þá áhettu sem sjóðstreymið getur orðið fyrir. Áform af hálfu annars aðila eða beggja um að gera upp á hreinum grunni án lagalegs réttar til þess nægir ekki til að réttlæta samjöfnun vegna þess að réttindi og skyldur sem tengjast einstakri fjáreign og fjárskuld eru áfram óbreytt.
47. Áform einingar með tilliti til þess að gera upp tiltekna eignir og skuldir kann að verða fyrir áhrifum af venjulegum viðskiptaháttum hennar, kröfum fjármálamarkaða og öðrum aðstæðum sem kunna að takmarka getu hennar til að gera upp á hreinum grunni eða að gera upp samtímis. Þegar eining hefur rétt til jöfnunar en hefur ekki í hyggju að nýta sér þann rétt eða að innleysa eignina og gera upp skuldina samtímis eru áhrif réttarins á lánsáhettuna sem einingin er óvarin fyrir birt í samræmi við 76. lið.
48. Það að tveir fjármálagerningar séu gerðir upp samtímis getur átt sér stað t.d. með rekstri greiðslujöfnunarstöðvar á skipulögðum fjármálamarkaði eða viðskiptum sem eiga sér stað augliti til auglitis. Við þessar aðstæður er sjóðstreymið í reynd jafnt einni hreinni fjárhæð og engin hætta á láns- eða greiðsluhæfisáhettu. Við aðrar aðstæður getur eining gert upp tvo gerninga með því að taka á móti og greiða aðgreindar fjárhæðir og verða þannig óvarin fyrir lánsáhettu af heildarfjárhæð eignarinnar eða greiðsluhæfisáhettu af heildarfjárhæð skuldarinnar. Slík áhætta getur verið veruleg þó hún sé tiltölulega skammvinn. Í samræmi við það er innlausn fjáreigna og uppgjör fjárskulda því aðeins meðhöndluð sem framkvæmd samtímis að viðskiptin eigi sér stað á sama augnabliki.
49. Skilyrðunum sem sett eru fram í 42. lið er yfirleitt ekki fullnægt og samjöfnun á ekki við þegar:
- a) nokkrir ólíkir fjármálagerningar eru notaðir til að líkja eftir eiginleikum einstaks fjármálagernings („tilbúinn gerningur“),
 - b) fjáreignir og fjárskuldir verða til af fjármálagerningum sem háðir eru sömu grunnáhettu (t.d. eignir og skuldir í safni framvirkra samninga eða annarra afleiddra gerninga) en taka til ólíkra mótaðila,
 - c) fjáreignir eða aðrar eignir eru veðsettar fyrir fjárskuldir sem ekki hafa endurkröfurett vegna ófullnægjandi ábyrgðar,

IAS 32

- d) skuldari setur fjáreignir til hlíðar í fjárhaldssjóð til að standa við skuldbindingu án þess að þessar eignir hafi verið samþykktar af skuldara sem uppgjör fyrir skuldina (t.d. geymslusjóðsfyrirkomulag),

eða

- e) búist er við að skuldbindingar sem stofnað er til vegna atburða sem leiða til taps verði endurheimtar frá þriðja aðila í gegnum kröfu sem gerð er samkvæmt tryggingarsamningi.

50. Eining sem sér um nokkur viðskipti með fjármálagerninga við einn mótaðila getur gert „rammasamkomulag um jöfnun fjáreigna og fjárskulda“ við þann mótaðila. Slíkur samningur kveður á um eitt uppgjör allra fjármálagerninga sem samningurinn tekur til á hreinum grunni ef kemur til vanefnda eða uppsagnar eins samnings. Fjármálastofnanir nota slíka samninga yfirleitt til að vernda sig gegn tapi ef til gjaldþrots kemur eða við aðrar aðstæður sem leiða til þess að mótaðili geti ekki staðið við skuldbindingar sínar. Rammasamkomulag um jöfnun fjáreigna og fjárskulda skapar yfirleitt rétt til jöfnunar sem verður einungis framfylgjanlegur og hefur einungis áhrif á innlaun eða uppgjör einstakra fjáreigna og fjárskulda í kjölfar tilgreindra vanefnda eða við aðrar aðstæður sem ekki er búist við að myndist í venjulegum rekstri. Rammasamkomulag um jöfnun fjáreigna og fjárskulda skapar ekki grunn til samjöfnunar nema að bæði skilyrðin í 42. lið séu uppfyllt. Þegar fjáreignum og fjárskuldum, sem falla undir rammasamkomulag um jöfnun fjáreigna og fjárskulda, er ekki jafnað saman eru áhrif samningsins á lánsáhættu sem einingin er óvarin fyrir birt í samræmi við 76. lið.

UPPLÝSINGAR

51. Tilgangur upplýsinganna sem krafist er í þessum staðli er að veita upplýsingar til að bæta skilning á mikilvægi fjármálagerninga fyrir fjárhagsstöðu, árangur og sjóðstreymi einingar og aðstoða við mat á fjárhæðum, tímasetningu og vissu framtíðarsjóðstreymis sem tengist þeim gerningum.

52. Viðskipti með fjármálagerninga geta leitt til þess að eining taki á sig eða yfirfæri á annan aðila eina eða fleiri af þeim fjárhagslegu áhættum sem lýst er hér á eftir. Upplýsingarnar sem krafist er veita upplýsingar til að aðstoða notendur reikningssskila við mat á umfangi áhættunnar sem tengist fjármálagerningum.

a) *Markaðsáhætta* felur í sér þrjár gerðir af áhættu:

- i) *gjaldmiðilsáhætta*. Sú áhætta að virði fjármálagernings muni sveiflast vegna gengisbreytinga í erlendum gjaldmiðlum,
- ii) *vaxtaáhætta með tilliti til gangvirðis*. Sú áhætta að virði fjármálagernings muni sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum,
- iii) *verðáhætta*. Sú áhætta að virði fjármálagernings muni sveiflast vegna breytinga á markaðsverði hvort sem þær breytingar eru af völdum þátta sem eiga sérstaklega við þennan eina gerning eða útgefanda hans eða þátta sem hafa áhrif á alla gerninga sem viðskipti eru með á markaðinum,

Í markaðsáhættu felst ekki aðeins hugsanlegt tap heldur einnig hugsanlegur ágóði.

b) *lánsáhætta*. Sú áhætta að einn aðili að fjármálagerningi muni ekki standa við skuldbindingu og valda hinum aðilanum fjárhagslegu tapi,

c) *greiðsluhæfisáhætta* (einnig nefnd *fjármögnunaráhætta*). Sú áhætta að eining muni lenda í erfiðleikum við að afla fjár til uppfylla skuldbindingar sem tengjast fjármálagerningum. Greiðsluhæfisáhætta kann að myndast ef ekki er hægt að selja fjármálagerning fljótt nálægt gangvirði hans,

- d) *Vaxtaáhætta með tilliti til sjóðstreymis.* Sú áhætta að vænt sjóðstreymi fjármálagernings muni sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum. Þegar um er að ræða t.d. skuldagerning á breytilegum vöxtum leiða slíkar sveiflur til breytingar á vaxtastuðli virkra vaxta fjármálagerningsins, venjulega án samsvarandi breytingar á gangvirði.

Snið, staðsetning og flokkar fjármálagerninga

53. Í þessum staði er hvorki mælt fyrir um snið upplýsinganna sem krafist er að veittar séu né hvar þeim skal komið fyrir innan reikningsskilanna. Að því marki sem upplýsingarnar sem krafist er eru settar fram í reikningsskilunum er ekki nauðsynlegt að endurtaka þær í skýringunum við reikningsskilin. Upplýsingar geta verið sambland lýsandi skýringar og tölulegra gagna eftir því sem viðeigandi er eftir eðli gerninga og hlutfallslegu mikilvægi þeirra fyrir eininguna.
54. Við ákvörðun þess hversu ítarlegar upplýsingar um tiltekna fjármálagerninga eiga að vera er nauðsynlegt að nota eigin dómgreind þegar tekið er tillit til þess hvert hlutfallslegt mikilvægi gerninga er. Nauðsynlegt er að jafnvægi ríki milli þess að reikningsskil séu ekki ofhlaðin með óþarfa smáatriðum sem koma notendum reikningsskila ekki að gagni og að mikilvægar upplýsingar séu ekki gerðar óskiljanlegar með of mikilli sameiningu þegar eining er t.d. aðili að mörgum fjármálagerningum með sambærilega eiginleika og enginn samningur er mikilvægur einn og sér er viðeigandi að gefa yfirlit eftir flokkum gerninga. Hins vegar geta upplýsingar um einstakan gerning verið mikilvægar þegar hann er t.d. mikilvægur þáttur í fjármagnsuppyggingu einingar.
55. Stjórn einingar skiptir fjármálagerningum í flokka sem hæfa eðli upplýsinganna sem birtar eru og tekur tillit til atriða eins og einkenna gerninga og þess matsgrunnur sem beitt hefur verið. Almenn er gerður greinarmunur í flokkum á milli liða sem metnir eru á kostnaðarverði eða afskrifuðu kostnaðarverði og liða sem metnir eru á gangvirði. Nægjanlegar upplýsingar eru veittar til að gera kleift að stemma af viðeigandi liði í efnahagsreikningnum. Þegar eining er aðili að fjármálagerningum sem falla ekki innan gildissviðs þessa staðals mynda þeir gerningar flokk eða flokka fjáreigna eða fjárskulda sem eru aðgreindar frá þeim sem eru innan gildissviðs þessa staðals. Fjallað er um upplýsingar um þessa fjármálagerninga í öðrum IFRS-stöðlum.

Áhættustjórnunarstefnur og áhættuvarnaðgerðir

56. Eining skal lýsa markmiðum sínum og stefnu að því er varðar stjórnun fjárhagslegrar áhættu, þ.m.t. áhættuvarnarstefnu fyrir allar helstu gerðir áætlaðra framtíðarviðskipta sem áhættuvarnarreikningsskil eru notuð fyrir.
57. Til viðbótar við að veita sérstakar upplýsingar um tiltekna stöður og viðskipti sem tengjast fjármálagerningum skapar eining umræðu um að hve miklu leyti fjármálagerningar eru notaðir, áhættu sem þeim tengist og hvaða viðskiptalega tilgangi þeir þjóna. Umræða um stefnu stjórnar til að stjórna þeirri áhættu sem tengist fjármálagerningum tekur til stefnu í málum eins og áhættuvörn, hvernig komast má hjá of mikilli samsöfnun áhættu og kröfugerðir um öryggi til að draga úr lánsáhættu. Slík umræða skapar til viðbótar gagnlega viðbótarinnýsýn sem er óháð sérstökum gerningum sem eru eign eða eru útstandandi á tilteknum tíma.
58. Eining skal birta aðgreindar eftirfarandi upplýsingar um auðkenndar gangvirðisvarnir, sjóðstreymisvarnir og áhættuvarnir vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri (eins og þær eru skilgreindar í IAS-staðli 39):
- lýsingu á áhættuvörninni,
 - lýsingu á fjármálagerningunum sem auðkenndir eru sem áhættuvarnargerningar og gangvirði þeirra á dagsetningu efnahagsreiknings,

IAS 32

- c) eðli áhættunnar sem verið er að áhættuverja gegn,

og

- d) fyrir sjóðstreymisvarnir, þau tímabil sem vænst er að sjóðstreymið eigi sér stað, hvenær þess er vænst að það hafi áhrif á útreikning hagnaðar eða taps og lýsingu á áætluðum framtíðarviðskiptum sem áhættuvarnarreikningsskil hafa verið notuð fyrir áður en sem ekki er lengur vænst að eigi sér stað.

59. Þegar hagnaður eða tap af áhættuvarnargerningi í sjóðstreymisvörn hefur verið færður beint á eigið fé skal eining, í gegnum yfirlit um breytingar á eigin fé, greina frá:

- a) fjárhæðinni sem var færð á eigið fé á tímabilinu,

- b) fjárhæðinni sem var fjarlægð úr eigin fé og talin með í hagnaði eða tapi tímabilsins,

og

- c) fjárhæðinni sem var fjarlægð úr eigin fé á tímabilinu og var í upphaflegu mati á yfirtökuverði eða öðru bókfærðu verði eignar sem er ekki fjáreign eða skuldar sem er ekki fjárskuld í afar líklegum, áhættuvörðum, áætluðum framtíðarviðskiptum.

Skilmálar, skilyrði og reikningsskilaaðferðir

60. Eining skal fyrir sérhvern flokk fjáreigna, fjárskulda og eiginfjárgerninga birta:

- a) upplýsingar um umfang og eðli fjármálagerninganna, þ.m.t. mikilvægir skilmálar og skilyrði sem gætu haft áhrif á fjárhæð, tímasetningu og áreiðanleika sjóðstreymis í framtíðinni,

og

- b) þær reikningsskilaaðferðir og -hætti sem notaðar eru, þ.m.t. færsluskilyrði og matsgrunnur sem beitt er.

61. Eining skal birta, sem hluta af upplýsingum um reikningsskilaaðferðir einingar, upplýsingar fyrir sérhvern flokk fjáreigna um það hvort reglubundin kaup og sala fjáreigna er færð á viðskiptadegi eða greiðsludegi (sjá 38. lið í IAS-staðli 39).

62. Samningsbundnir skilmálar og skilyrði fjármálagerninga hafa áhrif á fjárhæð, tímasetningu og áreiðanleika innborgana og greiðslna í framtíðinni í handbæru fé frá þeim sem eru aðilar að gerningnum. Þegar fjármálagerningar eru mikilvægir, annaðhvort einir og sér eða sem flokkur, fyrir fjárhagsstöðu einingar eða framtíðarreklararangur hennar eru skilmálar og skilyrði þeirra birt. Ef enginn einn gerningur er mikilvægur einn og sér fyrir framtíðarsjóðstreymi einingarinnar er megineinkennum gerninganna lýst með tilvísun til viðeigandi flokkunar sambærilegra gerninga.

63. Þegar fjármálagerningar, sem eru í eigu einingar eða hún hefur gefið þá út, annaðhvort eina og sér eða sem flokk, skapa verulegar líkur á þeirri áhættu sem lýst er í 52. lið, eru eftirfarandi skilmálar og skilyrði meðal þess sem krafist er birtingar á :

- a) höfuðstóll, ákvæðisfjárhæð, nafnverð eða önnur sambærileg fjárhæð sem fyrir suma afleidda gerninga, eins og vaxtaskiptasamninga, kann að vera sú fjárhæð (sem nefnist grundvallarfjárhæð) sem framtíðargreiðslur eru byggðar á,

- b) gjalddagi, fyrningardagur eða framkvæmdardagur,

- c) réttur annars hvors aðilans að gerningnum til að greiða upp fyrr, þ.m.t. tímabilið eða dagsetningin þegar hægt er að nýta réttinn og nýtingarverð eða verðbil,

- d) réttur annars hvors aðila að gerningnum til að breyta gerningnum í, eða skipta honum fyrir, annan fjármálagerning eða aðra eign eða skuld, þ.m.t. tímabilið eða dagsetningin þegar hægt er að neyta réttarins og breytingar- eða skiptihlutfallið eða -hlutföllin,
 - e) fjárhæð og tímasetning áætlaðra framtíðarinnborgana eða -greiðslna af höfuðstól gerningsins í reiðufé, þ.m.t. afborganir og geymslufjárreikningar eða sambærilegar kröfur,
 - f) skráð hlutfall eða fjárhæð vaxta, arðgreiðslu eða annarrar ávöxtunar á höfuðstól og tímasetning greiðslna,
 - g) veð sem haldið er sem tryggingu þegar um er að ræða fjáreign, eða veð sem lagt er fram til tryggingar þegar um er að ræða fjárskuld,
 - h) gjaldmiðill sem krafist er að notaður sé fyrir innborganir eða greiðslur þegar um er að ræða gerning þar sem sjóðstreymi er gefið upp í öðrum gjaldmiðli en starfrækslugjaldmiðli einingarinnar,
 - i) upplýsingar sem lýst er í a- til h-lið að því er varðar gerninginn sem fæst í skiptunum, þegar um er að ræða gerning sem kveður á um skipti,
- og
- j) öll skilyrði gerningsins eða tengds samkomulags sem, ef þeim væri ekki fylgt, myndu breyta verulega öðrum skilmálum (t.d. hámarkshlutfalli skulda og eigin fjár í skuldaskomulagi þar sem gjaldfallin fjárhæð höfuðstóls skuldabréfs kæmi til greiðslu strax og að fullu ef því væri ekki fylgt).
64. Þegar framsetning fjármálagernings í efnahagsreikningi er ólík lagalegu formi gerningsins er æskilegt að eining útskýri eðli gerningsins í skýringunum við reikningsskilin.
65. Gagnsemi upplýsinga um umfang og eðli fjármálagerninga eykst þegar þær varpa ljósi á samband milli einstakra gerninga sem getur haft veruleg áhrif á fjárhæð, tímasetningu eða áreiðanleika framtíðarsjóðstreymis einingar. Það getur t.d. verið mikilvægt að birta upplýsingar um áhættuvarnarsamband eins og gæti verið til staðar þegar eining er handhafi fjárfestingar í hlutabréfum sem hún hefur keypt sölurétt á. Upplýsingar af þeirri gerð sem lýst er í 63. lið geta gefið notendum reikningsskila skýra vísbendingu um að hve miklu leyti áhætta breytist vegna sambandsins milli eigna og skulda, en í sumum tilvikum er frekari upplýsinga þörf.
66. Í samræmi við IAS-staðal 1 birtir eining upplýsingar um allar mikilvægar reikningsskilaaðferðir, þ.m.t. almennu meginreglurnar sem beitt er og aðferðina við að beita þessum meginreglum gagnvart viðskiptum, öðrum atburðum og aðstæðum sem koma upp í rekstri einingarinnar. Þegar um er að ræða fjármálagerninga skulu slíkar upplýsingar taka til:
- a) viðmiðana sem gilda við ákvörðun þess hvenær fjáreign eða fjárskuld er færð og hvenær hún er afskráð,
 - b) matsgrunnins sem beitt er á fjáreignir og fjárskuldir við upphaflega færslu og síðar,
- og
- c) grunnins sem tekjur og gjöld sem myndast af fjáreignum og fjárskuldum eru færðar og metnar á.

Vaxtaáhætta

67. Eining skal, fyrir sérhvern flokk fjáreigna og fjárskulda, greina frá upplýsingum um vaxtaáhættu sína, m.a.:

a) **sammingsbundna endurverðlagningar- eða gjalddaga, eftir því hvor dagsetningin er á undan,**

og

b) **vaxtastuðul virkra vaxta, þegar við á.**

68. Eining veitir upplýsingar um að hve miklu leyti hún er óvarin fyrir framtíðarbreytingum á ríkjandi vaxtastigi. Breytingar á markaðsvöxtum hafa bein áhrif á sjóðstreymi, sem er ákvarðað samkvæmt samningi, sem tengist sumum fjáreignum og fjárskuldum (vaxtaáhætta með tilliti til sjóðstreymis) á gangvirði annarra (vaxtaáhætta með tilliti til gangvirðis).

69. Upplýsingar um gjalddaga (eða dagsetningar endurverðlagningar ef þær eru fyrir) sýna hversu lengi vextir eru fastir og af upplýsingum um vaxtastuðul virkra vaxta komi fram hversu stórt hlutfall eru fastir vextir. Birting þessara upplýsinga veitir notendum reikningsskila grunn til að meta þá vaxtaáhættu með tilliti til gangvirðis sem eining er óvarin fyrir og þar af leiðandi möguleikann á ágóða og tapi. Þegar gemingar eru endurverðlagðir miðað við markaðsvexti fyrir gjalddaga eru upplýsingar um tímabilið fram að næstu endurverðlagningu mikilvægari í þessu tilliti en upplýsingar um tímabilið fram að gjalddaga.

70. Eining getur kosið að birta upplýsingar um áætlaða endurverðlagningar- eða gjalddaga til að bæta við upplýsingarnar um sammingsbundna endurverðlagningar- og gjalddaga þegar þær dagsetningar eru verulega frábrugðnar sammingsbundnu dagsetningunum. Slíkar upplýsingar geta t.d. einkum skipt máli þegar eining getur spáð á tiltölulega áreiðanlegan hátt fyrir um fjárhæð fastra veðlana sem verða endurgreidd fyrir gjalddaga og hún notar þessar upplýsingar sem grunn að stjórnun vaxtaáhættu sinnar. Í viðbótarupplýsingunum er greint frá því að þær séu byggðar á væntingum stjórnenda um framtíðaratburði og forsendur fyrir dagsetningum endurverðlagningar- eða gjalddaga eru útskýrðar og hvernig þessar forsendur eru ólíkar sammingsbundnu dagsetningunum.

71. Eining sýnir hverjar fjáreigna og fjárskulda hennar eru:

a) óvarðar fyrir vaxtaáhættu með tilliti til gangvirðis, s.s. fjáreignir og fjárskuldir á föstum vöxtum,

b) óvarðar fyrir vaxtaáhættu með tilliti til sjóðstreymis, s.s. fjáreignir og fjárskuldir með breytilegum vöxtum sem eru endurskoðaðir eftir því sem markaðsvextir breytast,

og

c) ekki beinlínis óvarðar fyrir vaxtaáhættu, s.s. sumar fjárfestingar í eiginfjárgerðingum.

72. Krafan í b-lið 67. liðar gildir um skuldabréf, lán, vixla og sambærilega fjármálagerninga sem fela í sér framtíðargreiðslur sem skapa hluthöfum arð og útgefanda kostnað sem endurspeglar tímavirði peninga. Krafan gildir ekki um fjármálagerninga, s.s. fjárfestingar í eiginfjárgerðingum og afleidda gerninga þar sem ekki er hægt að ákvarða vaxtastuðul virkra vaxta. Til dæmis er ekki krafist birtingar vaxtastuðuls virkra vaxta jafnvel þó að gerningar eins og vaxtaafleiður (þ.m.t. skiptasamningar, framvirkir samningar og kaupréttir) séu óvarðir fyrir gangvirðis- eða sjóðstreymisáhættu vegna breytinga á markaðsvöxtum. Þegar upplýsingar eru hins vegar gefnar um vaxtastuðul virkra vaxta greinir eining frá áhrifum afleiðuviðskipta sem ætlað er að draga úr vaxtaáhættu, eins og vaxtaskiptasamninga.

73. Eining kann að verða óvarin fyrir vaxtaáættu vegna viðskipta þar sem engin fjáreign eða fjárskuld er færð í efnahagsreikning hennar. Við slíkar aðstæður birtir einingin upplýsingar sem gera notendum reikningsskila hennar kleift að skilja eðli og umfang áættunnar. Þegar eining hefur t.d. skuldbundið sig til að lána fjármagn á föstum vöxtum eru upplýsingarnar venjulega um höfuðstól, vexti og tímabil til gjalddaga fjárhæðarinnar sem verður lánuð og mikilvæga skilmála viðskiptanna sem skapa vaxtaáættuna.
74. Eðli viðskipta einingar og umfang starfsemi hennar með fjármálagerninga ákvarða hvort upplýsingar um vaxtaáættu eru settar fram í greinargerð, í töflum eða blöndu af þessu tvennu. Þegar eining á ýmsa fjármálagerninga sem eru óvarðir fyrir vaxtaáættu með tilliti til gangvirkis eða sjóðstreymis getur hún beitt einni eða fleiri af eftirfarandi aðferðum við framsetningu upplýsinga:
- a) Bókfært verð fjármálagerninga sem eru óvarðir fyrir vaxtaáættu má setja fram á töfluformi og flokka þá eftir því hvort þeir eru samningsbundnir að gjalddaga eða verða endurverðlagðir á eftirfarandi tímabilum eftir dagsetningu efnahagsreiknings:
- i) eftir eitt ár eða minna,
 - ii) eftir meira en eitt ár en ekki meira en tvö ár,
 - iii) eftir meira en tvö ár en ekki meira en þrjú ár,
 - iv) eftir meira en þrjú ár en ekki meira en fjögur ár,
 - v) eftir meira en fjögur ár en ekki meira en fimm ár,
- og
- vi) eftir meira en fimm ár,
- b) Þegar árangur einingar verður fyrir verulegum áhrifum frá vaxtaáættu eða breytingum á henni eru ítarlegri upplýsingar æskilegar. Eining á borð við banka getur t.d. birt upplýsingar um aðgreinda flokka bókfærðs verðs fjármálagerninga sem eru samningsbundnir fram að gjalddaga eða verða endurverðlagðir:
- i) eftir einn mánuð eða skemur frá dagsetningu efnahagsreiknings,
 - ii) eftir meira en einn mánuð en ekki meira en þremur mánuðum eftir dagsetningu efnahagsreiknings,
- og
- iii) eftir meira en þrjú mánuði en ekki meira en tólf mánuðum eftir dagsetningu efnahagsreiknings,
- c) Á sama hátt getur eining sýnt vaxtaáættu með tilliti til sjóðstreymis í töflu sem sýnir samanlagt bókfært verð flokka fjáreigna og fjárskulda sem bera breytilega vexti með gjalddaga á ýmsum framtíðartímabilum,
- d) Birta má upplýsingar um vaxtastuðul fyrir einstaka fjármálagerninga. Annar kostur er að setja fram vegið meðaltal vaxtastuðla eða vaxtastuðlabils fyrir sérhvern flokk fjármálagerninga. Eining má flokka gerninga, sem eru skráðir í ólíkum gjaldmiðlum eða eru óvarðir fyrir margs konar lánsáættu, í aðgreinda flokka þegar þessir þættir leiða til þess að vaxtastuðlar virkra vaxta af gerningum verða verulega mismunandi.

IAS 32

75. Í sumum tilvikum kann eining að geta veitt gagnlegar upplýsingar um hversu óvarin hún er gagnvart vaxtaáættu með því að sýna áhrif breytinga á markaðsvöxtum, sem gætu hugsanlega átt sér stað, á gangvirði fjármálagerna og hagnað eða tap í framtíðinni og sjóðstreymi. Slíkar upplýsingar kunna t.d. að vera byggðar á áætlaðri breytingu á markaðsvöxtum upp á eitt prósentustig (af 100 grunnstigum) sem á sér stað á dagsetningu efnahagsreiknings. Áhrif breytingar á vöxtum taka til breytinga á vaxtatekjum og vaxtakostnaði sem tengjast fjármálagerningum sem bera breytilega vexti og hagnaði eða tapi sem verða vegna breytinga á gangvirði gerna á föstum vöxtum. Uppgefið vaxtanæmi kann að takmarkast við bein áhrif vaxtabreytingar á vaxtaberandi fjármálagerninga sem færðir eru sama dag og dagsetning reikningsskilanna vegna þess að yfirleitt er ekki hægt að spá fyrir um óbein áhrif vaxtabreytingar á fjármálamarkaði og einstakar einingar með áreiðanlegum hætti. Þegar upplýsingar um vaxtanæmi eru birtar sýnir eining á hvaða grundvelli þær upplýsingar hafa verið unnar þ.m.t. mikilvægar forsendur, ef einhverjar eru.

Lánsáætta

76. Eining skal, fyrir sérhvern flokk fjáreigna og annarrar útlánaáættu, greina frá upplýsingum um hvernig hún er óvarin gagnvart lánsáættu sinni, þ.m.t.:

- a) fjárhæðin sem lýsir best hámarks lánsáættu á dagsetningu efnahagsreiknings án þess að tekið sé tillit til gangvirðis veðs ef aðrir aðilar standa ekki við skuldbindingar sínar samkvæmt fjármálagerningum,

og

- b) veruleg samsöfnun lánsáættu.

77. Eining veitir upplýsingar sem tengjast lánsáættu til að gera notendum reikningsskila hennar kleift að meta að hvaða marki vanefndir mótaðila á uppfyllingu skuldbindinga sinna gætu lækkað fjárhæð innstreymis handbærs fjár í framtíðinni frá fjármálagerningum sem færðir eru miðað við dagsetningu efnahagsreiknings eða krefjast útstreymis handbærs fjár frá annarri útlánaáættu (s.s. útlánaáættaflæði eða útgefni ábyrgð á skuldbindingum þriðja aðila). Slíkar vanefndir mynda tap sem er fært í rekstrarreikning einingar. Í 76. lið er þess ekki krafist að eining birti upplýsingar um mat á líkum þess að tap verði í framtíðinni.

78. Tilgangur þess að birta fjárhæðir sem eru óvarðar fyrir lánsáættu án tillits til hugsanlegrar endurheimtu með innlausn veðs („hámarkslánsáætta einingar“) er:

- a) að veita notendum reikningsskila samræmt mat á þeirri fjárhæð sem er óvarin fyrir lánsáættu vegna fjármálagerna og annars konar lánsáættu,

og

- b) að taka tillit til möguleika á að hámarkshætta á tapi kunni að vera önnur en bókfært verð fjáreigna sem eru færðar á þeim degi sem efnahagsreikningur er dagsettur.

79. Þegar um er að ræða fjáreignir sem eru óvarðar fyrir lánsáættu er bókfært verð eignanna í efnahagsreikningi að frádregnu því sem fært hefur verið í afskriftareikning vegna mögulegs taps, venjulega sú fjárhæð sem er óvarin fyrir lánsáættu. Í því tilvikum t.d. að um er ræða vaxtaskiptasamninga sem eru færðir á gangvirði er hámarkshætta á tapi á dagsetningu efnahagsreiknings venjulega bókfærð verðið vegna þess að það sýnir kostnaðinn, miðað við núverandi markaðsvexti, við að endurnýja skiptasamninginn ef til vanefnda kemur. Við slíkar aðstæður er ekki þörf á frekari upplýsingum umfram þær sem veittar eru í efnahagsreikningnum. Á hinn bóginn kann hugsanlegt hámarkstap einingar af sumum fjármálagerningum að vera annað en bókfært verð þeirra og aðrar uppgæfnar fjárhæðir eins og gangvirði eða höfuðstóll þeirra. Í slíkum tilvikum er frekari upplýsinga þörf til að uppfylla kröfumur í a-lið 76. liðar.

80. Fjáreign sem er háð framfylgjanlegum rétti til jöfnunar á móti fjárskuld er ekki sett fram í efnahagsreikningi að frádreginni skuldinni nema að uppgjör eigi að fara fram á hreinum grunni eða samtímis. Engu að síður greinir eining frá réttinum til jöfnunar þegar hún veitir upplýsingar í samræmi við 76. lið. Þegar eining á t.d. von á því að taka á móti andvirði innlausnar fjáreignar fyrir uppgjör fjárskuldar sem nemur sömu eða hærri fjárhæð og einingin hefur lagalegan rétt til að jafna getur einingin neytt réttarins til jöfnunar til að komast hjá því að stofna til taps ef til vanefnda mótaðila kemur. Ef einingin bregst hins vegar við, eða er líkleg til að bregðast við, vanefndunum með því að framlengja gildistíma fjáreignarinnar væri lánsáhætta til staðar ef gert væri ráð fyrir í endurskoðuðu skilmálanum að innheimtu andvirðisins væri frestað fram yfir þá dagsetningu sem gerð er krafa um að skuldin yrði gerð upp. Eining greinir frá því hvort réttur til jöfnunar er til staðar og hver áhrif hans eru þegar vænst er að fjáreign verði innheimt í samræmi við skilmála hennar til að upplýsa notendur reikningsskila um að hvaða marki dregið hefur verið úr lánsáhættu á tilteknum tíma. Þegar gera á upp fjárskuldina, sem réttur til jöfnunar er til staðar fyrir, fyrir en fjáreignina verður einingin óvarin fyrir lánsáhættu að því er varðar fullt bókfært verð eignarinnar ef til vanefnda mótaðila kemur eftir að skuldin hefur verið gerð upp.
81. Eining kann að hafa gert eitt rammamkomulag um jöfnun fjáreigna og fjárskulda, eða fleiri, sem hefur það að markmiði að draga úr hættunni á útlánatapi en samræmist ekki forsendum um jöfnun. Þegar rammamkomulag um jöfnun fjáreigna og fjárskulda minnkar verulega lánsáhættuna sem tengist fjáreignum sem ekki er jafnað á móti fjárskuldum við sama mótaðila veitir eining viðbótarupplýsingar varðandi áhrif samkomulagsins. Slíkar upplýsingar sýna:
- a) að lánsáhættan sem tengist fjáreignum sem eru háðar rammamkomulagi um jöfnun fjáreigna og fjárskulda eyðist aðeins að því marki sem fjárskuldir sem greiða ber sama mótaðila verða gerðar upp eftir að eignirnar eru innleystar,
- og
- b) að hvaða marki heildarlánsáhætta einingar, sem hún er óvarin fyrir og dregið er úr með rammamkomulagi um jöfnun fjáreigna og fjárskulda, getur breyst verulega á stuttum tíma eftir dagsetningu efnahagsreiknings vegna þess að öll viðskipti sem falla undir samkomulagið hafa áhrif á áhættuna.
- Einnig er æskilegt að eining birti skilmála rammamkomulags hennar um jöfnun fjáreigna og fjárskulda sem ákvarða hversu mikið dregur úr lánsáhættu hennar.
82. Eining kann að verða óvarin fyrir lánsáhættu vegna viðskipta þar sem engin fjáreign er færð í efnahagsreikning hennar t.d. vegna fjárhagslegrar tryggingar eða afleiðusamnings vegna útlánaáhattu. Ábyrgð á skuldbindingu annars aðila skapar skuld og gerir ábyrgðaraðilann óvarinn fyrir lánsáhættu sem tekið er tillit til þegar upplýsingarnar sem krafist er í 76. lið eru gefnar.
83. Greint er frá samsöfnun lánsáhættu þegar hún kemur ekki fram í öðrum upplýsingum um eðli reksturs og fjárhagsstöðu einingarinnar og leiðir til verulegrar hættu á tapi ef til vanefnda annarra aðila kemur. Skilgreining á slíki samsöfnun krefst þess að stjórnendur beiti eigin dómgreind við mat þar sem tekið er tillit til aðstæðna einingarinnar og skuldara hennar. Í IAS-staðli 14, *starfsþáttaskýrslur*, eru leiðbeiningar um hvernig ber að finna atvinnugreina- og landsvæðisstarfsþætti þar sem samsöfnun lánsáhættu getur orðið.
84. Samsöfnun lánsáhættu getur orðið vegna áhættu gagnvart einum skuldara eða hópum skuldara sem hafa svo lík einkenni að þess er vænst að geta þeirra til að standa við skuldbindingar sínar verði fyrir sambærilegum áhrifum af breytingum á efnahagsástandi eða öðrum skilyrðum. Meðal einkenna sem kunna að leiða til samsöfnunar áhættu eru hvers eðlis starfsemi skuldaranna er, t.d. atvinnugreinin sem þeir starfa í, landsvæðið þar sem starfsemi fer fram og hversu mikils lánstrausts hópar lántakenda njóta. Framleiðandi búnaðar fyrir olíu- og gasiðnað á t.d. venjulega viðskiptakröfur vegna sölu vara sinna en efnahagslegar breytingar í olíu- og gasiðnaðinum hafa áhrif á þá áhættu að greiðsla fái ekki. Banki sem lánar venjulega á alþjóðavettvangi kann að eiga mörg útistandandi lán hjá minna þróuðum þjóðum og geta bankans til að endurheimta þau kann að verða fyrir neikvæðum áhrifum vegna efnahagsaðstæðna á því svæði.

IAS 32

85. Meðal upplýsinga um samsöfnun lánsáhættu er lýsing á sameiginlega einkeninu sem skilgreinir sérhverja samsöfnun og fjárhæð hámarksútlánaáhættunnar sem tengist öllum fjáreignum sem eiga þetta einkenni sameiginlegt.

Gangvirði

86. **Eining skal greina frá gangvirði sérhvers flokks fjáreigna og fjárskulda þannig að hægt sé að bera það saman við samsvarandi bókfært verð í efnahagsreikningnum, nema eftir því sem sett er fram í 90. lið. (Í IAS-staðli 39 eru leiðbeiningar um ákvörðun gangvirðis).**

87. Upplýsingar um gangvirði eru mikið notaðar í viðskiptalegum tilgangi við ákvörðun efnahags einingar í heild sinni og við ákvarðanatöku um einstaka fjármálagerninga. Þær skipta einnig máli fyrir margar ákvarðanir notenda reikningsskila vegna þess að við ýmsar aðstæður endurspegla þær hvernig fjármálamarkaðir meta núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis sem tengist gerningi. Upplýsingar um gangvirði gera það kleift að bera saman fjármálagerninga sem hafa að mestu sömu efnahagslegu einkenjin óháð því af hverju þeim er haldið og hvenær, og hver gaf þá út eða keypti. Gangvirði skapar hlutlausan grunn til að meta hvernig stjórnendum tekst til með stjórnun en það sýnir áhrif ákvarðana þeirra um að kaupa, selja eða halda fjáreignum, og að stofna til, viðhalda eða standa við fjárskuldir. Þegar eining metur ekki fjáreign eða fjárskuld í efnahagsreikningi sínum á gangvirði veitir hún upplýsingar um gangvirði í viðbótarupplýsingum.

88. Ekki er krafist upplýsinga um gangvirði vegna fjármálagerninga, s.s. skammtíma viðskiptakrafna og -viðskiptaskulda þegar bókfært verð er hæfileg nálgun á gangvirði.

89. Eining flokkar fjáreignir og fjárskuldir í flokka þegar hún greinir frá gangvirði og jafnar þeim saman aðeins að því marki sem tengdu bókfærðu verði þeirra er jafnað saman í efnahagsreikningnum.

90. Ef fjárfestingar í óskráðum eiginfjárgerningum eða afleiðum sem tengjast slíkum eiginfjárgerningum eru metnar á kostnaðarverði samkvæmt IAS-staðli 39 vegna þess að ekki er hægt að meta gangvirði þeirra með áreiðanlegum hætti skal greina frá því ásamt lýsingu á fjármálagerningunum, bókfærðu verði þeirra, skýringu á því hvers vegna ekki er hægt að meta gangvirði með áreiðanlegum hætti og, ef unnt er, matsbili sem gangvirðið er að öllum líkindum á. Ef fjáreignir eru seldar, sem ekki var hægt að meta gangvirðið á með áreiðanlegum hætti áður, skal greina frá því, bókfærðu verði slíkra fjáreigna þegar sala fer fram og fjárhæð hagnaðar eða taps sem er færð.

91. Ef fjárfestingar í óskráðum eiginfjárgerningum eða afleiðum sem tengjast slíkum eiginfjárgerningum eru metnar á kostnaðarverði samkvæmt IAS-staðli 39 vegna þess að ekki er hægt að meta gangvirði þeirra með áreiðanlegum hætti er þess ekki krafist að greint sé frá upplýsingunum um gangvirði sem mælt er fyrir um í 86. og 92. lið. Þess í stað eru upplýsingar veittar til að aðstoða notendur reikningsskilanna við að beita dómgreind sinni við mat á umfangi hugsanlegs mismunar á bókfærðu verði slíkra fjáreigna og fjárskulda og gangvirðis þeirra. Til viðbótar við útskýringu á helstu einkennum fjármálagerninganna sem skipta máli fyrir virði þeirra og ástæðu þess að ekki er greint frá gangvirði eru veittar upplýsingar um markaðinn fyrir gerningana. Í sumum tilvikum kunna upplýsingarnar um skilmála og skilyrði gerninganna sem greint er frá í samræmi við 60. lið að vera nægjanlegar. Þegar skynsamlegur grunnur er til staðar geta stjórnendur látið í ljós skoðun sína á sambandinu á milli gangvirðis og bókfærðs verðs fjáreignar og fjárskulda sem ekki er hægt að ákvarða gangvirði fyrir með áreiðanlegum hætti.

92. Eining skal birta upplýsingar um:

- a) aðferðir og mikilvægar forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis fjáreigna og fjárskulda aðgreint fyrir mikilvæga flokka fjáreigna og fjárskulda. (Í 55. lið eru leiðbeiningar um ákvörðun flokka fjáreigna).

- b) hvort gangvirði fjáreigna og fjárskulda sé ákvarðað beint að fullu eða að hluta með hliðsjón af opinberri verðskráningu á virkum markaði eða sé áætlað með matstækni (sjá IAS-staðal 39, liði AG71–AG79),
- c) hvort reikningsskil hennar innihaldi fjármálagerninga sem eru metnir á gangvirði sem er ákvarðað að fullu eða að hluta með matstækni sem byggist á forsendum sem eru ekki studdar með sannreynanlegu markaðsverði eða -gengi. Ef breyting slíkrar forsendu í annan raunhæfan mögulegan kost leiddi til verulega frábrugðins gangvirðis skal einingin greina frá því og hvaða áhrif tiltekið bil annarra raunhæfra mögulegra forsendna hefur á gangvirðið. Í þeim tilgangi skal mikilvægi metið með tilliti til hagnaðar eða taps og heildareigna eða heildarskulda,
- d) heildarfjárhæð breytingarinnar á gangvirði sem var metin með matstækni og var færð í rekstrarreikning á tímabilinu.
93. Í upplýsingum um gangvirði er m.a. greint frá því hvaða aðferð var notuð við ákvörðun gangvirðis og hvaða mikilvægu forsendur var stuðst við. Til dæmis gerir eining grein fyrir upplýsingum um forsendurnar sem tengjast hlutfalli fyrirframgreiðslna, hlutfalli áætlaðra útlánatapa og vaxtastigs eða afvöxtunarstuðla ef þeir eru verulegir

Aðrar upplýsingar

Afskráning

94. a) Eining kann að hafa yfirfært fjáreign (sjá 18. lið í IAS-staðli 39) eða gert samning af þeirri tegund sem lýst er í 19. lið IAS-staðals 39 þannig að samningurinn uppfylli ekki skilyrði til að teljast yfirfærsla fjáreignar. Ef einingin heldur annaðhvort áfram að færa alla eignina eða heldur áfram að færa eignina sem nemur umfangi áframhaldandi aðildar einingarinnar (sjá 29. og 30. lið í IAS-staðli 39) skal hún greina frá eftirfarandi fyrir sérhvern flokk fjáreigna:
- i) eðli eignanna,
 - ii) eðli þeirrar áhættu og ávinnings af eignarhaldi sem einingin er áfram óvarin fyrir,
 - iii) bókfærðu verði eignarinnar og tengdu skuldarinnar þegar einingin heldur áfram að færa alla eignina
- og
- iv) heildarfjárhæð eignarinnar, fjárhæð eignarinnar sem einingin heldur áfram að færa og bókfærðu verði tengdu skuldarinnar þegar einingin heldur áfram að færa eignina sem nemur umfangi áframhaldandi aðildar hennar.

Veðsetning

94. b) Eining skal greina frá bókfærðu verði fjáreigna sem veðsettar eru fyrir skuldbindingar, bókfærðu verði fjáreigna sem veðsettar eru fyrir óvissar skuldir og (í samræmi við a-lið 60. liðar og g-lið 63. liðar) mikilvægum skilmálum og skilyrðum sem tengjast eignum sem veðsettar eru.
- c) Þegar eining hefur samþykkt veð sem henni er heimilt að selja eða endurveðsetja ef ekki kemur til vanefnda eiganda veðsins skal hún greina frá:
- i) gangvirði samþykktar veðsins (fjáreigna og ófjárhagslegra eigna),

IAS 32

- ii) gangvirði veðs sem hefur verið selt eða endurveðsett og hvort einingunni beri skylda til að skila því,

og

- iii) mikilvægum skilyrðum og skilmálum sem eru tengdir notkun hennar á veðinu (í samræmi við a-lið 60. liðar og g-lið 63. liðar).

Samsettir fjármálagerningar með margar innbyggðar afleiður

- 94. d) Ef eining hefur gefið út gerning sem inniheldur bæði skuldar- og eiginfjárluta (sjá 28. lið) og gerningurinn er með marga innbyggða afleiðubætti og virði þeirra er háð innbyrðis (s.s. uppsegjanlegur breytanlegur skuldagerningur) skal hún greina frá þessum þáttum og vaxtastuðli virkra vaxta skuldarhlutans (að undanskildum innbyggðum afleiðum sem eru færðar sérstaklega).

Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (sjá einnig lið AG40)

- 94. e) Eining skal greina frá bókfærðu verði fjáreigna og fjárskulda sem:

- i) eru skilgreindar sem ætlaðar til veltuviðskipta,

og

- ii) einingin skilgreindi við upphaflega færslu sem fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (þ.e. þær sem eru ekki fjármálagerningar sem eru flokkaðir sem ætlaðir til veltuviðskipta),

- f) ef einingin hefur skilgreint fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning skal hún greina frá:

- i) fjárhæð breytingar á gangvirði sem ekki er hægt að rekja til breytinga á viðmiðunarvöxtum (t.d. LIBOR-vöxtum),

og

- ii) mismuninum á bókfærðu verði hennar og fjárhæðinni sem einingin væri sammingsbundin til að greiða handhafa skuldbindingarinnar á gjalddaga.

Endurflokkun

- 94. g) Ef einingin hefur endurflokkað fjáreign á kostnaðarverði eða afskrifuðu kostnaðarverði fremur en á gangvirði (sjá 54. lið í IAS-staðli 39.) skal hún greina frá ástæðu þeirrar endurflokkunar.

Rekstrarreikningur og eigið fé

- 94. h) Eining skal greina frá mikilvægum tekju- og gjaldaliðum og ágóða og tapi sem verður af fjáreignum og fjárskuldum hvort sem þær eru taldar með í hagnaði eða tapi eða sem aðgreindur þáttur meðal eigin fjár. Í þessum tilgangi skulu upplýsingarnar a.m.k. innihalda eftirfarandi liði:

- i) heildarvaxtatekjur og heildarvaxtagjöld (reiknuð með aðferð virkra vaxta) fjáreigna og fjárskulda sem eru ekki á gangvirði í gegnum rekstrarreikning,

- ii) fjárhæð ágóða eða taps sem færð var beint á eigið fé á tímabilinu og fjárhæðina sem færð var úr eigin fé og færð í rekstrarreikning tímabilsins að því er varðar fjáreignir til sölu,

og

- iii) fjárhæð áunninna vaxtatekna af virðisrýrnuðum fjáreignum í samræmi við lið AG93 í IAS-staðli 39.

Virðisrýrnun

94. i) Eining skal greina frá eðli og fjárhæð virðisrýrnunar sem færð er í rekstrarreikning fyrir fjáreign aðgreint fyrir sérhvern mikilvægan flokk fjáreigna (í 55. lið er að finna leiðbeiningar til að ákvarða flokka fjáreigna).

Vanefndir og brot

94. j) Að því er varðar vanefndir á höfuðstól, vöxtum, geymslusjóði eða innlausnarákvæðum á tímabilinu af skuldum færðum eins þær voru á dagsetningu efnahagsreikningsins og önnur brot á tímabili lánsammans þegar þau brot heimila lánveitanda að krefjast endurgreiðslu (fyrir utan brot sem eru leiðrétt, eða brot sem endursamið er um lánaskilmála láns vegna, eða brot sem eiga sér stað á eða fyrir dagsetningu efnahagsreiknings) skal eining greina frá:

- i) einstökum atriðum um brotin,

- ii) fjárhæðinni sem er færð miðað við dagsetningu efnahagsreiknings að því er varðar skuldirnar sem brotin urðu vegna,

og

- iii) hvort bætt hefur verið fyrir brotið eða endursamið um skilmála skuldanna fyrir þann dag þegar birting reikningsskilanna var heimiluð að því er varðar fjárhæðir sem greint er frá skv. ii-lið.

95. Að því er varðar birtingu upplýsinga um brot á lánasamningum í samræmi við j-lið 94. liðar innihalda skuldir útgefna skuldagerninga og fjárskuldir aðrar en skammtíamaviðskiptaskuldir á venjulegum lánskjörum. Þegar slíkt brot átti sér stað á tímabilinu og ekki hefur verið bætt fyrir brotið eða endursamið um skilmála gjaldfallinna lána fyrir dagsetningu efnahagsreiknings eru áhrif brotsins á flokkun skuldarinnar sem skammtímaskuldar eða langtímaskuldar ákvörðuð samkvæmt IAS-staðli 1.

GILDISTÖKUDAGUR

96. Eining skal beita þessum staðli að því er varðar árlegt tímabil sem hefst 1. janúar 2005 eða síðar. Heimilt er að beita staðlinum fyrr. Eining skal ekki beita þessum staðli að því er varðar árlegt tímabil sem hefst fyrir 1. janúar 2005 nema að hún beiti einnig IAS-staðli 39 (útgefinn í desember 2003). Ef eining beitir þessum staðli að því er varðar tímabil sem hefst fyrir 1. janúar 2005 skal hún greina frá því.

97. Staðlinum skal beita afturvirk.

AFTURKÖLLUN ANNARRA YFIRLÝSINGA

98. Þessi staðall kemur í stað IAS-staðals 32, *fjármálagerningar: upplýsingar og framsetning*, endurskoðaður 2000.

IAS 32

99. Þessi staðall kemur í stað eftirfarandi túlkana:

- a) SIC-túlkunar 5: *flokkun fjármálagerna - óvissar greiðsluskuldbindingar,*
- b) SIC-túlkunar 16: *hlutafé – endurkeyptir eigin eiginfjárgerningar (eigin hlutir),*
og
- c) SIC-túlkunar 17: *eigið fé – kostnaður við viðskipti með eigið fé.*

100. Með þessum staðli eru afturkölluð drög að SIC-túlkun D34 *fjármálagerningar – gerningar eða réttindi innleysanleg af handhafa.*

VIÐBÆTIR A

Leiðbeiningar um beitingu IAS-staðals 32, fjármálagerningar: upplýsingar og framsetning

Þessi viðbætur er óaðskiljanlegur hluti staðalsins.

- AG1. Þessar leiðbeiningar um beitingu útskýra beitingu einstakra þátta staðalsins.
- AG2. Staðallinn fjallar ekki um færslu eða mat fjármálagerninga. Kröfur um færslu og mat fjármálagerninga og fjárskulda er að finna í IAS-staðli 39, *fjármálagerningar: færsla og mat*.

Skilgreiningar (11–14. liður)

Fjáreignir og fjárskuldir

- AG3. Gjaldmiðill (handbært fé) er fjáreign vegna þess að hann er viðskiptamiðill og er því sá grunnur sem öll viðskipti eru metin á og færð í reikningsskil. Innlegg handbærs fjár hjá banka eða sambærilegri fjármálastofnun er fjáreign vegna þess að það sýnir samningsbundinn rétt innlánseiganda til að fá handbært fé hjá stofnuninni eða fá útgefna ávísun eða sams konar gerning fyrir innstæðunni sem er í hag skuldara fyrir greiðslu fjárskuldar.
- AG4. Algeng dæmi um fjáreignir sem sýna samningsbundinn rétt til að fá afhent handbært fé í framtíðinni og samsvarandi fjárskuldir sem sýna samningsbundna skyldu um afhendingu handbærs fjár í framtíðinni eru:
- a) viðskiptakröfur og -skuldir,
 - b) skammtímaverðbréf og skuldabréf,
 - c) fengin og veitt lán,
- og
- d) langtímaverðbréf og skuldabréf.
- Í sérhverju tilviki er samningsbundinn réttur annars aðilans til að fá afhent (eða skyldan til að greiða) handbært fé jafnaður með samsvarandi skyldu hins aðilans til að greiða (eða réttinn til að afhent).
- AG5. Önnur tegund fjármálagernings er þegar efnahagslegi ávinningurinn sem skal afhentur eða látinn af hendi er fjáreign önnur en handbært fé. Vixilskuld í ríkisskuldabréfum veitir t.d. handhafa samningsbundinn rétt til að fá afhent, og útgefandanum samningsbundna skyldu til að afhenda, ríkisskuldabréf en ekki handbært fé. Skuldabréfin eru fjáreignir vegna þess að þau sýna skyldu ríkisstjórnarinnar sem gefur þau út til að greiða handbært fé. Vixillinn er þess vegna fjáreign handhafa víxilsins og fjárskuld útgefanda víxilsins.
- AG6. „Viðvarandi“ skuldageringar (eins og „viðvarandi“ skuldabréf, óverðtryggð skuldabréf og nafnverðsskuldabréf) veita handhafa venjulega samningsbundinn rétt til að móttaka greiðslur vegna vaxta á fastákveðnum dagsetningum um óákveðna framtíð annaðhvort án réttar til að móttaka arð af höfuðstóli eða með rétti til arðs af höfuðstóli samkvæmt skilmálum sem gera það afar ólíklegt eða að það verði langt í ökominni framtíð. Eining kann t.d. að gefa út fjármálagerning sem skuldbindur hana til að inna af hendi árlegar viðvarandi greiðslur um óákveðinn tíma sem jafngilda 8 prósent vöxtum af nafnverði eða af nafnverði höfuðstóls að fjárhæð 1 000 GE (*). Að því gefnu að 8 prósent séu markaðsvextir gerningsins þegar hann er gefinn út tekur útgefandinn á sig samningsbundna skyldu um að inna af hendi röð vaxtagreiðslna í framtíðinni sem nema 1 000 GE að gangvirði (núvirði) í upphaflegri færslu. Handhafi og útgefandi gerningsins eiga fjáreign og fjárskuld eftir því sem við á.

(*) Í þessum leiðbeiningum eru fjárhæðir tilgreindar í „gjaldmiðilseiningum“ (GE).

IAS 32

- AG7. Samningsbundinn réttur eða samningsbundin skylda til að taka á móti, afhenda eða skiptast á fjármálagerningum er fjármálagerningur í sjálfu sér. Röd samningsbundinna réttinda eða samningsbundinna skyldna samræmist skilgreiningunni á fjármálagerningi ef hún leiðir að lokum til móttöku eða greiðslu handbærs fjár eða til yfirtöku eða útgáfu eiginfjárgernings.
- AG8. Getan til að neyta samningsbundins réttar eða krafan um að uppfylla samningsbundna skyldu kann að vera skilyrðislaus eða hún kann að vera háð því að atburður eigi sér stað í framtíðinni. Fjárhagsleg trygging er t.d. samningsbundinn réttur lánveitanda til að taka á móti handbæru fé frá ábyrgðarmanninum og samsvarandi samningsbundin skylda ábyrgðarmannsins til að greiða lánveitandanum ef kemur til vanefnda lántakanda. Samningsbundinn réttur og skylda eru til staðar vegna viðskipta eða atburðar í fortíðinni (stofnun ábyrgðarinnar) jafnvel þó að geta lánveitanda til að neyta réttar síns og krafan um að ábyrgðarmaðurinn uppfylli skyldu sína séu báðar háðar því að til vanefnda lántakanda komi í framtíðinni. Óviss réttur og skylda samræmast skilgreiningunni á fjáreign og fjárskuld jafnvel þó að slíkar eignir og skuldir séu ekki alltaf færðar í reikningsskilin.
- AG9. Samkvæmt IAS-staðli 17, *leigusamningar*, er fjármögnunarleiga einkum talin réttur leigusala til að taka á móti og skylda leigutakans til að greiða röð greiðslna sem eru að mestu sams konar og blandaðar greiðslur af höfuðstól og vöxtum samkvæmt lánasamningi. Leigusali færir fjárfestingu sína í fjárhæð sem honum eru skulduð samkvæmt leigusamningnum fremur en samkvæmt sjálfri leigðu eigninni. Rekstrarleiga er hins vegar einkum talin óuppfylltur samningur sem skuldbindur leigusalann til að leyfa notkun eignar í framtíðinni í skiptum fyrir greiðslu sem er sambærileg gjaldi fyrir þjónustu. Leigusali heldur áfram að færa leigðu eignina sjálfa fremur en fjárhæð sem móttækin er í framtíðinni samkvæmt samningnum. Í samræmi við það er fjármögnunarleiga talin fjármálagerningur og rekstrarleiga er ekki talin fjármálagerningur (nema þegar kemur að einstökum greiðslum sem eru útstandandi og gjaldfallnar).
- AG10. Efnislegar eignir (s.s. birgðir, varanlegir rekstrarfjármunir) leigðar eignir og óefnislegar eignir (s.s. einkaleyfi og vörumerki) eru ekki fjáreignir. Yfirráð yfir slíkum efnislegum og óefnislegum eignum skapa tækifæri til að mynda innstreymi handbærs fjár eða annarrar fjáreignar en veita ekki rétt sem stendur til að taka á móti handbæru fé eða annari fjáreign.
- AG11. Eignir (s.s. fyrirframgreidd útgjöld) sem fjárhagslegur ávinningur af í framtíðinni er móttaka vöru eða þjónustu, fremur en réttur til að taka á móti handbæru fé eða annari fjáreign eru ekki fjáreignir. Á sama hátt eru liðir eins og frestaðar tekjur og flestar ábyrgðarskuldbindingar ekki fjárskuldir vegna þess að útstreymi efnahagslegs ávinnings sem er tengt þeim er afhending vara og þjónustu fremur en samningsbundin skylda til að greiða handbært fé eða aðra fjáreign.
- AG12. Skuldir eða eignir sem eru ekki samningsbundnar (s.s. tekjuskattar sem koma til vegna lögboðinna krafna sem ríkisstjórnir setja) eru ekki fjárskuldir eða fjáreignir. Fjallað er um færslu tekjuskatta í IAS-staðli 12, *tekjuskattar*. Á sama hátt verða ætlaðar skuldbindingar, eins og þær eru skilgreindar í IAS-staðli 37, *reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir*, ekki til vegna samninga og eru ekki fjárskuldir.

Eiginfjárgerningar

- AG13. Dæmi um eiginfjárgerninga eru óinnleysanlegir, almennir hlutir, sumar gerðir forgangshluta (sjá liði AG25 og AG26) og kaupheimildir eða útgefinn kaupréttur sem heimilar handhafa að skrá sig fyrir eða kaupa fastan fjölda óinnleysanlegra, almennra hluta í einingunni sem gefur þá út í skiptum fyrir fasta fjárhæð handbærs fjár eða aðra fjáreign. Skuldbinding einingar til að gefa út eða kaupa fastan fjölda eiginfjárgerninga sinna í skiptum fyrir fasta fjárhæð handbærs fjár eða annarrar fjáreignar er eiginfjárgerningur einingarinnar. Ef slíkur samningur felur hins vegar í sér skuldbindingu fyrir eininguna um að greiða með handbæru fé eða með annari fjáreign myndar hann einnig skuld fyrir núvirði innlausnarfjárhæðarinnar (sjá a-lið liðar AG27). Útgefandi óinnleysanlegra almennra hluta tekur á sig skuldbindingu þegar hann með formlegum ráðstöfunum undirbýr að inna af hendi útgreiðslu og verður lagalega skuldbundinn hluthöfunum að inna af hendi útgreiðslu. Þetta getur t.d. átt við í kjölfar yfirlýsingar um arðgreiðslu eða þegar verið er að slíta einingunni og skipta skal eftirstandandi eignum á milli hluthafa eftir fullnustu skuldbindinga.

- AG14. Keyptur kaupréttur eða annar sambærilegur samningur sem einingin kaupir og veitir henni rétt til að endurkaupa fastan fjölda eiginfjárgerninga sinna í skiptum fyrir að afhenda fasta fjárhæð handbærs fjár eða aðra fjáreign er ekki fjáreign einingarinnar. Þess í stað er greiðsla sem greidd er fyrir slíkan samning dregin frá eigin fé.

Afleiddir fjármálagerningar

- AG15. Fjármálagerningar eru grunnskjal (s.s. viðskiptakröfur, viðskiptaskuldir og eiginfjárgerningar) og afleiddir fjármálagerningar (s.s. fjárhagslegir kaupréttir, framtíðarsamningar og framvirkir samningar, vaxtaskiptasamningar og gjaldmiðlaskiptasamningar). Afleiddir fjármálagerningar samræmast skilgreiningunni á fjármálagerningum og eru til samræmis við það innan gildissviðs þessa staðals.
- AG16. Afleiddir fjármálagerningar skapa réttindi og skyldur sem hafa þau áhrif að ein eða fleiri af fjárhagslegu áhættunum sem fylgja grunnfjármálagerningi sem liggur að baki flytjast á milli aðilanna að gerningnum. Þegar stofnað er til afleiddra fjármálagerninga veita þeir einum aðila samningsbundinn rétt til að skiptast á fjáreignum eða fjárskuldum við annan aðila við aðstæður sem hugsanlega eru hagstæðar eða samningsbundna skuldbindingu til að skipast á fjáreignum eða fjárskuldum við annan aðila við aðstæður sem hugsanlega eru óhagstæðar. Þeir leiða hins vegar venjulega (*) ekki til yfirfærslu grunnfjármálagerningsins sem liggur að baki þegar stofnað er til samningsins og slík yfirfærsla á sér ekki endilega stað á gjalddaga samningsins. Sumir gerningar fela bæði í sér rétt og skyldu til að framkvæma skipti. Vegna þess að skilmálar skiptanna eru ákvarðaðir þegar stofnað er til afleidda gerningsins geta verðbreytingar á fjármálamörkuðum gert þá skilmála annaðhvort hagstæða eða óhagstæða.
- AG17. Sölu- eða kaupréttur um að skiptast á fjáreignum eða fjárskuldum (þ.e. fjármálagerningum öðrum en eiginfjárgerningum einingar) veitir handhafa rétt á að öðlast hugsanlegan efnahagslegan ávinning í framtíðinni sem tengist breytingum á gangvirði fjármálagerningsins sem liggur að baki samningnum. Á hinn bóginn tekur útgefandi réttar á sig skuldbindingu um að afsala sér hugsanlegum efnahagslegum ávinningsi í framtíðinni eða taka á sig hugsanlegt tap efnahagslegs ávinnings sem tengist breytingum á gangvirði fjármálagerningsins sem liggur að baki. Samningsbundinn réttur handhafa og skylda útgefanda samræmast skilgreiningunni á fjáreign og fjárskuld, eftir því sem við á. Fjármálagerningurinn sem liggur að baki valréttarsamningi getur verið hvaða fjáreign sem er þ.m.t. hlutir í öðrum einingum og vaxtaberandi gerningar. Þess kann að vera krafist samkvæmt valrétti að útgefandi gefi út skuldagerning fremur en að yfirfæra fjáreign en gerningurinn að baki valréttinum myndi teljast fjáreign handhafa ef valréttarins væri neytt. Réttur handhafa valréttarins til að skipta fjáreigninni við aðstæður sem hugsanlega eru hagstæðar og skylda útgefanda til að skipta fjáreigninni við aðstæður sem hugsanlega eru óhagstæðar eru skýrt aðgreindar frá fjáreigninni sem liggur að baki og sem hafa skal skipti á ef valréttarins er neytt. Líkur á því að valréttarins verði neytt hefur ekki áhrif á eðli réttar handhafans og skyldu útgefandans.
- AG18. Annað dæmi um afleiddan fjármálagerning er framvirkur samningur sem gera á upp eftir sex mánuði þar sem annar aðilinn (kaupandi) heitir að afhenda 1 000 000 GE í handbæru fé í skiptum fyrir ríkisskuldabréf á föstum vöxtum að nafnverði 1 000 000 GE og hinn aðilinn (seljandi) heitir að afhenda ríkisskuldabréf á föstum vöxtum að nafnverði 1 000 000 GE í skiptum fyrir 1 000 000 GE í handbæru fé. Á sex mánaða tímabilinu hafa báðir aðilar samningsbundinn rétt og samningsbundna skyldu til að skiptast á fjármálagerningum. Ef markaðsverð ríkisskuldabréfanna hækkar yfir 1 000 000 GE verða aðstæður hagstæðar kaupandanum og óhagstæðar seljandanum. Ef markaðsverð fellur undir 1 000 000 GE verða áhrifin gagnstæð. Kaupandi hefur samningsbundinn rétt (fjáreign) sem er sambærilegur réttinum samkvæmt kauprétti og samningsbundna skyldu (fjárskuld) sambærilega skuldbindingunni samkvæmt samþykktum sölurétti. Seljandi hefur samningsbundinn rétt (fjáreign) sem er sambærilegur réttinum samkvæmt kauprétti og samningsbundna skyldu (fjárskuld) sambærilega skuldbindingunni samkvæmt samþykktum sölurétti. Eins og þegar um er að ræða valrétt eru þessi samningsbundnu réttindi og skyldur fjáreignir og fjárskuldir sem eru aðskildar frá fjármálagerningunum sem liggja að baki (skuldabréfunum og handbæru fé sem skipt verður). Báðum aðilum að framvirkur samningi ber skylda til að uppfylla hann á umsömdum tíma en uppfylling samkvæmt valrétti á sér aðeins stað ef og þegar handhafi valréttarins kys að neyta hans.

(*) Þetta á við um flestar en ekki allar afleiður t.d. í sumum vaxtaskiptasamningum milli gjaldmiðla er skipt á höfuðstóli þegar stofnað er til hans (og skipt aftur á gjalddaga).

AG19. Margar aðrar gerðir afleiddra gerninga fela í sér rétt eða skyldu til að framkvæma skipti í framtíðinni, þ.m.t. vaxtaskipta- og gjaldmiðlaskiptasamningar, vaxtaþök, -bil og -lágmark, lánaskuldbindingar, sölutryggingar vegna verðbréfaútgáfu og loforð um lánveitingu. Líta má á vaxtaskiptasamning sem afbrigði af framvirkum samningi þar sem aðilarnir samþykkja að framkvæma röð skipta í framtíðinni á handbæru fé þar sem önnur fjárhæðin er reiknuð út frá fljótandi vöxtum og hin út frá föstum vöxtum. Framtíðarsamningar eru annað afbrigði af framvirkum samningum, helsti munurinn er sá að samningarnir eru staðlaðir og viðskipti fara fram á verðbréfamarkaði.

Samningar um kaup eða sölu ófjárhagslegra liða (8–10. liður)

AG20. Samningar um kaup eða sölu á ófjárhagslegum liðum samræmast ekki skilgreiningunni á fjármálagerningi vegna þess að samningsbundinn réttur annars aðilans til að taka á móti ófjárhagslegri eign eða þjónustu og samsvarandi skylda hins aðilans skapar ekki sem stendur rétt eða skyldu fyrir annan hvorn aðilann til að taka á móti, afhenda eða skiptast á fjáreign. Samningar sem t.d. kveða á um greiðslu aðeins gegn móttöku eða afhendingu ófjárhagslegs liðar (t.d. valréttar, framtíðar- eða framvirkis samnings í silfri) eru ekki fjármálagerningar. Margir hrávörusamningar eru af þessari gerð. Sumir eru staðlaðir að formi og viðskipti með þá fara fram á skipulögðum mörkuðum á sama hátt og suma afleidda fjármálagerninga. Til dæmis kann að vera auðvelt að kaupa og selja framtíðarhrávörusamning fyrir handbært fé vegna þess að hann er skráður til sölu á markaði og kann að skipta oft um hendur. Aðilarnir sem kaupa og selja samninginn eru hins vegar í reynd að versla með hrávöruna sem liggur til grundvallar. Getan til að kaupa eða selja hrávörusamning fyrir handbært fé, hversu auðvelt er að kaupa eða selja hann, og möguleikinn á að semja um að gera upp skylduna til að taka á móti eða afhenda hrávöruna með handbæru fé breytir ekki grundvallareðli samningsins þannig að fjármálagerningur verði til. Engu að síður eru sumir samningar um kaup eða sölu ófjárhagslegra liða, sem hægt er að gera upp á hreinum grunni eða með því að skiptast á fjármálagerningum, eða þar sem auðvelt er að breyta ófjárhagslega liðnum í handbært fé, innan gildissviðs þessa staðals eins og þeir væru fjármálagerningar (sjá 8. lið).

AG21. Samningur sem felur í sér móttöku eða afhendingu efnislegra eigna myndar ekki fjáreign eins aðila og fjárskuld hins aðilans nema að samsvarandi greiðslu sé frestað fram yfir dagsetninguna þegar efnislegu eignirnar eru yfirfærðar. Þessu er svo farið með kaup eða sölu vara með greiðslufresti.

AG22. Sumir samningar eru tengdir hrávöru en fela ekki í sér greiðslu með efnislegri móttöku eða afhendingu hrávörunnar. Í þeim er tilgreint að greiðsla skuli fara fram með greiðslum í handbæru fé sem eru ákvarðaðar í samræmi við reiknireglu í samningnum fremur en með greiðslu fastra fjárhæða. Höfuðstólsfjárhæð skuldabréfs kann t.d. að vera reiknuð með því að beita markaðsverði olíu, sem í gildi er á gjalddaga skuldabréfsins, á fast magn olíu. Vísitala höfuðstólsins er ákvörðuð út frá hrávöruverði en hann er eingöngu gerður upp með handbæru fé. Slíkur samningur er fjármálagerningur.

AG23. Skilgreiningin á fjármálagerningi tekur líka til samnings sem skapar ófjárhagslega eign eða ófjárhagslega skuld til viðbótar við fjáreign eða fjárskuld. Slíkir fjármálagerningar veita oft aðila valrétt að skipta á fjáreign fyrir ófjárhagslega eign. Skuldabréf sem tengist olíu kann t.d. að veita handhafa rétt til að fá afhentar fastar reglubundnar vaxtagreiðslur og fasta fjárhæð handbærs fjár á gjalddaga með valrétti til að skipta höfuðstólsfjárhæðinni fyrir fast magn af olíu. Hversu æskilegt er að neyta þessa valréttar er breytilegt eftir því hvert gangvirði olíu er miðað við skiptihlutfall handbærs fjár fyrir olíu (skiptiverðið) sem er innbyggt í skuldabréfið. Asetningur handhafa skuldabréfsins varðandi það að neyta valréttarins hefur ekki áhrif á eðli einstakra hluta eigna. Fjáreign handhafans og fjárskuld útgefandans gerir skuldabréfið að fjármálagerningi óháð öðrum gerðum eigna og skulda sem einnig myndast.

AG24. Þó að staðallinn hafi ekki verið saminn þannig að hann gildi um hrávörusamninga eða aðra samninga sem samræmast ekki skilgreiningunni á fjármálagerningi eða falla innan 8. liðar er einingum heimilt að líta svo á að rétt sé að beita viðeigandi upplýsingakröfum þessa staðals gagnvart slíkum samningum.

Framsetning

Skuldir og eigið fé (15.–27. liður)

Engin sammingsbundin skylda til að afhenda handbært fé eða aðrar fjáreignir (17–20. liður)

AG25. Gefa má út forgangshluti með ýmsum réttindum. Við ákvörðun þess hvort forgangshluti er fjárskuld eða eiginfjárgerningur metur útgefandi þau tilteknu réttindi sem tilheyra hlutum til að ákvarða hvort hann sýni grundvallareinkenni fjárskuldar. Forgangshluti þar sem t.d. er kveðið á um innlausn tiltekinn dag eða samkvæmt valrétti handhafans felur í sér fjárskuld vegna þess að útgefandanum ber skylda til að yfirfæra fjáreignir til handhafa hlutarins. Þótt útgefandi geti hugsanlega ekki uppfyllt skyldu til að innleysa forgangshluti þegar hann er sammingsbundinn til þess, hvort sem það er vegna fjármagnsskorts, lögboðinnar takmörkunar eða ófullnægjandi hagnaðar eða varasjóða, ógildir það ekki skylduna. Valréttur útgefanda til að innleysa hlutina fyrir handbært fé samræmist ekki skilgreiningunni á fjárskuld vegna þess að útgefandi ber ekki skuldbindingu sem stendur til að yfirfæra fjáreignir til hluthafa. Í þessu tilviki er innlausn hlutanna einungis ákveðin af útgefanda. Skylda kann hins vegar að verða til þegar útgefandi hlutanna neytir réttar síns, venjulega með því að tilkynna hluthöfum formlega um ætlun sína að innleysa hlutina.

AG26. Þegar forgangshlutir eru ekki innleysanlegir er viðeigandi flokkun ákvörðuð með hliðsjón af öðrum réttindum sem fylgja þeim. Flokkun byggist á mati á eðli fyrirkomulags sammingsins og skilgreiningunum á fjárskuld og eiginfjárgerningi. Þegar greiðslur til handhafa forgangshluta, hvort sem þær eru uppsafnaðar eða ekki, lúta ákvörðun útgefandans eru hlutirnir eiginfjárgerningar. Flokkun forgangshlutar sem eiginfjárgernings eða fjárskuldar verður ekki fyrir áhrifum af t.d.:

- a) sögu útgreiðslna,
 - b) áforms um að inna af hendi útgreiðslur í framtíðinni,
 - c) hugsanlegum neikvæðum áhrifum á verð almennra hluta útgefanda ef útgreiðslur eru ekki inntar af hendi (vegna takmarkana á greiðslu arðs af almennum hlutum ef arður er ekki greiddur af forgangshlutum),
 - d) fjárhæð varasjóða útgefanda,
 - e) væntingum útgefanda um hagnað eða tap á tímabili,
- eða
- f) getu eða vangetu útgefanda til að hafa áhrif á fjárhæð hagnaðar eða taps síns á tímabilinu.

Greiðsla með eiginfjárgerningum einingar (21–24. liður)

AG27. Eftirfarandi dæmi skýra hvernig flokka skal ólíkar gerðir samninga í eiginfjárgerningum einingar:

- a) samningur sem verður gerður upp af einingunni sem móttækur eða afhendir fastan fjölda eigin hluta án þess að fá framtíðargreiðslu eða sem skiptir föstum fjölda sinna eigin hluta fyrir fasta fjárhæð handbærs fjár eða aðra fjáreign er eiginfjárgerningur. Þess vegna er greiðslu sem móttækin er eða greidd er fyrir slíkan samning bætt beint á eða dregin beint frá eigin fé. Dæmi um þetta er útgefinn valréttur að hlutum sem veitir mótaðila rétt til að kaupa fastan fjölda hluta einingarinnar fyrir fasta fjárhæð handbærs fjár. Ef þess er hins vegar krafist í samningnum að einingin kaupi (innleysi) sína eigin hluti fyrir handbært fé eða aðra fjáreign á fastri eða ákvarðanlegri dagsetningu eða þegar þess er krafist færir einingin einnig fjárskuld fyrir núvirdi innlausnarfjárhæðarinnar. Dæmi um þetta er skylda einingar samkvæmt framvirkum samningi til að endurkaupa fastan fjölda eiginfjárgerninga sinna fyrir fasta fjárhæð handbærs fjár,

IAS 32

- b) Skylda einingar til að kaupa sína eigin hluti fyrir handbært fé skapar fjárskuld fyrir núvirði innlausnarfjárhæðarinnar jafnvel þó að fjöldi hluta sem einingunni ber skylda til að endurkaupa sé ekki fastur eða ef skyldan er háð því að mótaðilinn neyti réttar til innlausnar. Dæmi um skyldu háða skilyrðum er útgefinn valréttur þar sem þess er krafist að einingin endurkaupi eigin hluti fyrir handbært fé ef mótaðilinn neytir valréttarins,
- c) Samningur sem verður gerður upp með handbæru fé eða annarri fjáreign er fjáreign eða fjárskuld jafnvel þó að fjárhæð handbæra fjáris eða annarrar fjáreignar sem móttekin eða afhent verður sé byggð á breytingum á markaðsverði eigin fjár einingarinnar. Dæmi um slíkt er hlutabréfavalréttur sem gerður er upp með handbæru fé,
- d) samningur sem er gerður upp með breytilegum fjölda eigin hluta einingarinnar sem er jafn að virði og föst fjárhæð eða fjárhæð sem byggist á breytingum á breytu sem liggur til grundvallar (t.d. hrávöruverði) er fjáreign eða fjárskuld. Dæmi er útgefinn valréttur um kaup á gulli sem gerður er upp á hreinum grunni með eigin gerningum einingarinnar af einingunni, ef hans er neytt, sem afhendir þann fjölda gerninga sem er jafn að virði og valréttarsamningurinn. Slíkur samningur er fjáreign eða fjárskuld jafnvel þó að breytan sem liggur til grundvallar sé verð á hlutum einingarinnar fremur en gull. Á sama hátt er samningur fjáreign eða fjárskuld sem gerður er upp með föstum fjölda eigin hluta einingarinnar þar sem réttindin sem fylgja þeim hlutum eru breytileg þannig að virði uppgreiðslunnar sé jafnt fastri fjárhæð eða fjárhæð sem byggist á breytingum á breytu sem liggur til grundvallar.

Óvissar greiðsluskuldbindingar (25. liður)

AG28. Í 25. lið er þess krafist að ef hluti óvissrar greiðsluskuldbindingar þar sem greiðslu gæti verið krafist í handbæru fé eða annarri fjáreign (eða á annan hátt sem myndi leiða til þess að gerningurinn væri fjárskuld) er ekki ósvikinn hefur greiðsluskuldbindingin ekki áhrif á flokkun fjármálagernings. Því er samningur, þar sem krafist er greiðslu í handbæru fé eða breytilegs fjölda eigin hluta einingarinnar því aðeins að atburður sem er afar fátíður, ákaflega óvanalegur og mjög ólíklegt að eigi sér stað, eiginfjárgerningur. Á sama hátt kann greiðsla með föstum fjölda eigin hluta einingar að vera útilokuð með samningi við aðstæður sem einingin getur ekki haft stjórn á, en ef enginn raunverulegur möguleiki er á að þessar aðstæður myndist er rétt að flokka gerninginn sem eiginfjárgerning.

Meðferð í samstæðureikningsskilum

AG29. Í samstæðureikningsskilum setur eining fram hlutdeild minnihluta – þ.e. hlutdeild annarra aðila í eigin fé og tekjum dótturfélaga sinna – í samræmi við IAS-staðal 1, *framsetning reikningsskila*, og IAS-staðal 27, *samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil*. Þegar fjármálagerningur er flokkaður (eða hluti hans) í samstæðureikningsskilum tekur eining tillit til allra skilmála og skilyrða sem aðilar samstæðunnar og handhafar gerningsins samþykktu við ákvörðun á því hvort samstæðunni í heild beri skylda til að afhenda handbært fé eða aðra fjáreign vegna gerningsins eða til að greiða hann á þann hátt sem leiðir til þess að hann er flokkaður sem skuld. Þegar dótturfélag í samstæðu gefur út fjármálagerning og móðurfélag eða önnur eining í samstæðu samþykkir viðbótarskilyrði beint við handhafa gerningsins (t.d. ábyrgð) getur verið að útgreiðslur eða innlausn lúti ekki ákvörðun samstæðunnar. Þó að dótturfélagið geti flokkað gerninginn á viðeigandi hátt í reikningsskilum sínum án tillits til þessara viðbótarskilmála er tekið tillit til áhrifa annarra samkomulaga milli aðila samstæðunnar og handhafa gerningsins til að tryggja að samstæðureikningsskil endurspegli samninga og viðskipti samstæðunnar í heild. Að því marki sem slík skylda eða greiðsluskuldbinding er til staðar er gerningurinn (eða sá hluti hans sem skyldan tekur til) flokkaður sem fjárskuld í samstæðureikningsskilum.

Samsettir fjármálagerningar (28-32. liður)

AG30. Ákvæði 28. liðar gilda aðeins um útgefendur samsettra fjármálagerninga sem ekki eru afleiður. Í 28. lið er ekki fjallað um samsetta fjármálagerninga frá sjónarhóli handhafa. Í IAS-staðli 39 er fjallað um aðskilnað innbyggðra afleiða frá sjónarhóli handhafa samsettra fjármálagerninga sem innihalda skulda- og eiginfjárpætti.

AG31. Algennt form samsetts fjármálagernings er skuldargerningur með innbyggðum rétti til breytingar eins og skuldabréf sem breytanlegt er í almenna hluti útgefandans og sem hefur ekki aðra innbyggða afleidda þætti. Í 28. lið er þess krafist að útgefandi slíks fjármálagernings setji fram skuldarhlutann og eiginfjárlutann aðskilda í efnahagsreikningnum sem hér segir:

- a) Skylda útgefanda til að inna af hendi fastar vaxta- og höfuðstólsgreiðslur er fjárskuld sem er til staðar svo lengi sem gerningnum er ekki breytt. Við upphaflega færslu er gangvirði skuldarhlutans núvirði framtíðarsjóðstreymis sem er ákvarðað samkvæmt samningi og afvaxtað með sömu vöxtum og beitt var af markaðnum á þeim tíma gagnvart gerningum með sambærilegt lánstraust og sem skapa sjóðstreymi sem er að verulegu leyti eins, með sömu skilmálum en án réttarins til breytingar,
- b) Eiginfjárgerningurinn er innbyggður valréttur til að breyta skuld í eigið fé útgefandans. Gangvirði valréttarins samanstendur af tímavirði hans og innra virði hans, ef eitthvert er. Þessi valréttur hefur virði við upphaflega færslu jafnvel þó að hann sé í tapi.

AG32. Þegar breytanlegum gerningi er breytt á gjalddaga færir einingin skuldarhlutann út og færir hann sem eigið fé. Upphaflegi eiginfjárlutinn er áfram eigið fé (þó að megi flytja hann frá einum lið til annars innan eigin fjár). Enginn ágóði eða tap verður við breytingu á gjalddaga.

AG33. Þegar eining ógildir breytanlegan gerning fyrir gjalddaga með innlausn eða endurkaupum, þar sem upphafleg réttindi til breytinga eru óbreytt, skiptir einingin greiðslunni sem greidd er og viðskiptakostnaði við endurkaup eða innlausn á skuldar- og eiginfjárluta gerningsins á viðskiptadegi. Aðferðin sem notuð er við skiptingu greiðslunnar sem greidd er og viðskiptakostnaðar á aðskildu hlutana samræmist þeirri sem notuð var við upphaflega skiptingu hagnaðar sem einingin fékk þegar breytanlegi gerningurinn var gefinn út í samræmi við 28-32. lið.

AG34. Þegar skipting greiðslunnar fer fram er farið með ágóða eða tap sem af henni leiðir í samræmi við reikningsskilareglur sem gilda um tengda hlutann sem hér segir:

- a) fjárhæð ágóða eða taps sem tengist skuldarhlutanum er færð í rekstrarreikning,

og

- b) fjárhæð greiðslu sem tengist eiginfjárlutanum er færð í eigið fé.

AG35. Eining kann að breyta skilmálum breytanlegs gernings til að hvetja til breytingar fyrr, t.d. með því að bjóða hagstæðara skiptihlutfall eða greiða viðbótargreiðslu ef til breytingar kemur fyrir tiltekna dagsetningu. Mismunurinn, þann dag sem skilmálunum er breytt, á milli gangvirðis greiðslunnar sem handhafinn tekur á móti við breytingu gerningsins samkvæmt endurskoðuðu skilmálunum og gangvirðis greiðslunnar sem handhafinn hefði tekið á móti samkvæmt upphaflegu skilmálunum er færður sem tap í rekstrarreikning.

Eigin hlutir (33. og 34. liður)

AG36. Eiginfjárgerningar einingar eru ekki færðir sem fjáreign án tillits til þess hvers vegna þeir eru endurkeyptir. Í 33. lið er þess krafist að eining sem endurkaupir eiginfjárgerninga sína dragi þá eiginfjárgerninga frá eigin fé. Þegar eining heldur hins vegar sínu eigin fé fyrir hönd annarra, t.d. fjármálastofnunar sem heldur sínu eigin fé fyrir hönd viðskiptamanns, er um að ræða umboð og þær eignir eru því ekki taldar með í efnahagsreikningi eininganna.

Vextir, arður, tap og ágóði (35–41. liður)

AG37. Eftirfarandi dæmi skýrir beitingu 35. liðar á samsettan fjármálagerning. Gerum ráð fyrir að skylt sé að innleysa forgangshlut sem ekki á rétt á uppsöfnuðum arðgreiðslum fyrir handbært fé eftir fimm ár en greiðsla arðsins sé háð ákvörðunarrétti einingarinnar fyrir innlausnardaginn. Slíkur gerningur er samsettur fjármálagerningur þar sem skuldarhlutinn er núvirði innlausnarfjárhæðarinnar. Breyting á afvöxtuninni að því er varðar þennan hluta er færð í rekstrarreikning og flokkuð sem vaxtagjöld. Arður sem greiddur er tengist eiginfjárhlutunum og er færður í samræmi við það sem útgreiðsla hagnaðar eða taps. Sambærileg meðferð ætti við ef innlausn væri ekki skylda heldur valréttur handhafans eða ef skylda væri að breyta hlutum í breytilegan fjölda almennra hluta sem reiknað hefur verið að séu jafnir fastri fjárhæð eða fjárhæð byggðri á breytingum á breytu sem liggur til grundvallar (t.d. hrávöru). Ef ógreiddum arði er hins vegar bætt við innlausnarfjárhæðina er gerningurinn í heild skuld. Í slíku tilvikum er arður flokkaður sem vaxtagjöld.

Samjöfnun fjáreignar og fjárskuldar (42-50. liður)

AG38. Til að jafna saman fjáreign og fjárskuld verður eining að hafa núverandi framfylgjanlegan lagalegan rétt til að samjafna færðum fjárhæðum. Eining kann að hafa skilyrtan rétt til að jafna saman færðum fjárhæðum eins og í rammaskemulagi um jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða sumum skuldum án endurkröfurettar en því aðeins er hægt að framfylgja slíkum rétti að atburður eigi sér stað í framtíðinni, sem venjulega er vanefndir mótaðilans. Slíkt samkomulag uppfyllir því ekki skilyrði um samjöfnun.

AG39. Í staðlinum er ekki kveðið á um sérstaka meðferð fyrir svokallaða „tilbúna gerninga“ sem eru flokkar aðskildra fjármálagerninga sem keyptir eru og haldið er til að líkja eftir eiginleikum annars gernings. Langtímaskuld á fljóttandi vöxtum ásamt vaxtaskiptasamningi sem felur í sér móttöku fljóttandi greiðslna og að inna af hendi fastar greiðslur myndar t.d. langtímaskuld á föstum vöxtum. Sérhver hinna einstöku fjármálagerninga sem saman mynda „tilbúinn gerning“ felur í sér samningsbundinn rétt eða skyldu með sínum eigin skilmálum og skilyrðum og sérhvern þeirra má yfirfæra eða gera upp sérstaklega. Sérhver fjármálagerningur er háður áhættu sem kann að vera ólík þeirri áhættu sem aðrir fjármálagerningar eru háðir. Þegar einn fjármálagerningur í „tilbúnum gerningi“ er eign og annar er skuld er þeim því ekki jafnað saman og þeir settir fram í efnahagsreikningi einingar á hreinum grunni nema að þeir samræmist forsendum um samjöfnun í 42. lið. Upplýsingar eru veittar um mikilvæg skilyrði og skilmála sérhvers fjármálagernings þó að eining megi að auki sýna hvers eðlis sambandið á milli einstakra gerninga (sjá 65. lið).

Upplýsingagjöf

Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (f-liður 94. liðar)

AG40. Ef eining tilgreinir fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er þess krafist að hún gefi upplýsingar um fjárhæð breytingarinnar á gangvirði skuldarinnar sem ekki er hægt að rekja til breytinga á viðmiðunarvöxtum (t.d. LIBOR-vöxtum). Hægt er að meta þessa fjárhæð á eftirfarandi hátt fyrir skuld þar sem gangvirði er ákvarðað á grundvelli markaðsverðs:

- a) einingin reiknar fyrst innri vexti skuldarinnar við upphaf tímabilsins með því að nota greint markaðsverð skuldarinnar og samningsbundið sjóðstreymi hennar við upphaf tímabilsins. Viðmiðunarvextirnir við upphaf tímabilsins eru dregnir frá þessari ávöxtun til að fá fram hluta innri vaxta sem á aðeins við gerninginn,
- b) næst reiknar einingin núvirði skuldarinnar með því að nota samningsbundið sjóðstreymi skuldarinnar við upphaf tímabilsins og afvöxtunarhlutfall sem er jafnt summu viðmiðunarvaxtanna við lok tímabilsins og hluta innri vaxta sem aðeins á við gerninginn við upphaf tímabilsins sem ákvarðað var í a-lið,

- c) fjárhæðin sem ákvörðuð er í b-lið er síðan lækkuð sem nemur handbæru fé sem greitt er vegna skuldarinnar á tímabilinu og hækkuð til að endurspegla hækkunina á gangvirdi sem verður vegna þess að samningsbundna sjóðstreymið er einu tímabili nær gjalddaga,
 - d) mismunurinn á markaðsverði skuldarinnar við lok tímabilsins og fjárhæðarinnar sem ákvörðuð er í c-lið er breytingin á gangvirdi sem er ekki rekjanleg til breytinga á viðmiðunarvöxtum. Þetta er fjárhæðin sem greina skal frá.
-

IFRIC 1

IFRIC-túlkun 1

Breytingar á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum

TILVÍSANIR

IAS-staðall 1,	<i>framsetning reikningssskila</i> (endurskoðaður 2003)
IAS-staðall 8,	<i>reikningssskilaáferðir, breytingar á mati í reikningssskilum og skekkjur</i>
IAS-staðall 16,	<i>varanlegir rekstrarfjármunir</i> (endurskoðaður 2003).
IAS-staðall 23,	<i>fjármagnskostnaður</i>
IAS-staðall 36,	<i>virðisrymun eigna</i> (endurskoðaður 2004)
IAS-staðall 37,	<i>reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir</i>

FORSAGA

1. Mörgum einingum ber skylda til að leggja niður, fjarlægja og endurnýja varanlega rekstrarfjármuni. Í þessari túlkun eru slíkar skuldbindingar nefndar „starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbygging og sambærilegar skuldbindingar“. Samkvæmt IAS-staðli 16 tekur kostnaður hvers hlutar varanlegra rekstrarfjármuna til upphaflegs mats á kostnaði við niðurrif og að fjarlægja hlutinn og koma svæðinu sem hann er staðsettur á í fyrra horf, skuldarinnar sem eining stofnar til annaðhvort þegar hluturinn er keyptur eða sem afleiðing af því að hafa notað hlutinn á tilteknu tímabili til annars en að framleiða í birgðir. Í IAS-staðli 37 eru kröfur um hvernig meta skuli starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu og sambærilegar skuldbindingar. Í þessari túlkun eru leiðbeiningar um hvernig færa skuli áhrif breytinga á mati á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu og sambærilegum skuldbindingum.

GILDISSVIÐ

2. Þessi túlkun gildir um breytingar á mati á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum sem eru bæði:

a) færð sem hluti af kostnaðarverði varanlegs rekstrarfjármunaliðar í samræmi við IAS-staðal 16

og

b) færð sem skuld í samræmi við IAS-staðal 37.

Skuldbindingar vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingar eða sambærilegrar skuldbindingar kunna að vera til staðar vegna verksmiðju sem leggja á niður, lagfæringa á umhverfisspjöllum í námurekstri eða vegna þess að fjarlægja þarf búnað.

VIÐFANGSEFNI

3. Þessi túlkun fjallar um hvernig færa skuli áhrif eftirfarandi atburða sem breyta mati á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum:
 - a) breyting á mati áætlaðs útstreymis verðmæta, sem í felst efnahagslegur ávinningur (t.d. sjóðstreymi) sem nauðsynlegt er til að gera upp skuldina,

IFRIC 1

- b) breyting á afvöxtunarhlutfalli á markaði eins og það er skilgreint í 47. lið IAS-staðals 37 (þetta tekur til breytinga á tímavirði peninga og áhættu sem á sérstaklega við skuldina),

og

- c) lækkun sem endurspeglar framrás tímans (stundum kallað breyting afvöxtunarstuðulsins).

ALMENNT SAMKOMULAG

4. Breytingar á mati á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu og sambærilegum skuldbindingum sem verða vegna breytinga á áætlaðri tímasetningu eða fjárhæð útstreymis verðmæta, þ.e. efnahagslegs ávinnings, sem nauðsynlegt er til að gera upp skuldina, eða vegna breytingar á afvöxtunarstuðlinum, skulu færðar í samræmi við 5-7. lið hér á eftir.
5. Ef tengda eignin er metin samkvæmt kostnaðarverðslíkaninu:
- a) skal breytingum á skuldinni bætt við eða þær dregnar frá kostnaðarverði tengdu eignarinnar á yfirstandandi tímabili, sjá þó b-lið,
- b) skal fjárhæðin sem dregin er frá kostnaðarverði eignarinnar ekki vera hærrí en bókfært verð hennar. Ef lækkun á skuldinni er meiri en sem nemur bókfærðu verði eignarinnar skal mismunurinn færður strax í rekstrarreikning,
- c) ef leiðréttingin leiðir til viðbótar við kostnaðarverð eignar skal einingin íhuga hvort það bendi til þess að hið nýja bókfærða verð eignarinnar sé e.t.v. ekki að fullu endurheimtanlegt. Ef slík vísbending er til staðar skal einingin prófa hvort virðisrýrnun hefur orðið á eigninni með því að meta endurheimtanlega fjárhæð hennar og skal færa virðisrýrnunartap í samræmi við IAS-staðal 36.
6. Ef tengda eignin er metin samkvæmt endurmatslíkaninu:
- a) breytingar á skuldinni breyta endurmatsafganginum eða -hallanum sem áður var færður á eignina þannig að:
- i) lækkun á skuldinni (háð b-lið) er færð beint á endurmatsafganginn í eigin fé nema að hún skal færð í rekstrarreikning að því marki sem hún snýr við endurmatslækkun á eigninni sem var áður færð í rekstrarreikning,
- ii) lækkun á skuldinni skal færð í rekstrarreikning nema að eignfæra skal hana beint í endurmatsafgang í eigin fé að því marki sem inneign er fyrir hendi á endurmatsreikningi vegna þeirrar eignar,
- b) í því tilviki að lækkun á skuldinni er meiri en sem nemur bókfærðu verði sem hefði verið fært hefði eignin verið bókfærð samkvæmt kostnaðarverðslíkaninu, skal færa það sem umfram er strax í rekstrarreikning,
- c) er breyting á skuldinni vísbending um að endurmeta þurfi eign til að tryggja að bókfærð fjárhæð sé ekki verulega fjárrí því sem hefði verið ákvarðað með notkun gangvirðis eins og það var við dagsetningu efnahagsreiknings. Tekið skal tillit til slíks endurmats við ákvörðun fjárhæða sem verða færðar í rekstrarreikning og eigið fé skv. a-lið. Ef endurmat er nauðsynlegt skulu allar eignir þess flokks endurmetnar,
- d) Í IAS-staðli 1 er krafist upplýsinga í yfirliti yfir breytingar á eigin fé um sérhvern tekju- og gjaldalið sem er færður beint í eigið fé. Til að fara að þessari kröfu skal aðgreina breytinguna á endurmatsafganginum sem stafar af breytingunni á skuldinni og greina frá henni.

IFRIC 1

7. Hin leiðréttu afskrifanlega fjárhæð eignar er afskrifuð á nýtingartíma hennar. Þegar tengda eignin er komin að lokum nýtingartíma skal því færa allar síðari breytingar á skuldinni í rekstrarreikning þegar þær verða. Þetta á við hvort sem kostnaðarverðslíkanið eða endurmatslíkanið er notað.
8. Reglubundin breyting afvöxtunarstuðulsins skal færð í rekstrarreikning sem fjármagnskostnaður þegar hún á sér stað. Leyfileg fráviksaðferð við eignfærslu samkvæmt IAS-staðli 23 er ekki heimil.

GILDISTÖKUDAGUR

9. Eining skal beita þessari túlkun að því er varðar árlegt tímabil sem hefst 1. september 2004 eða síðar. Hvatt er til þess að túlkunin sé tekin upp fyrir. Ef eining beitir túlkuninni að því er varðar tímabil sem hefst fyrir 1. september 2004 skal hún greina frá því.

ADLÖGUN

10. Gera skal grein fyrir breytingum á reikningsskilaaðferðum samkvæmt kröfum í IAS-staðli 8, *reikningsskilaaðferðir, breytingar á mati í reikningsskilum og skekkiur.* (*)

—

(*) Ef eining beitir þessari túlkun á tímabil sem hefst fyrir 1. janúar 2005 skal einingin fylgja kröfum fyrri útgáfu IAS-staðals 8 sem hét *hreinn hagnaður eða tap á tímabilinu, grundvallarskekkiur og breytingar á reikningsskilaaðferðum*, nema að einingin sé að beita endurskoðuðu útgáfu staðalsins að því er varðar fyrri tímabilið.

VIÐBÆTIR

Breytingar á IFRS-staðli 1, innleiðing alþjóðlegra reikningsskilastaðla

Breytingunum í þessum viðauka skal beitt að því er varðar árlegt tímabil sem hefst 1. september 2004 eða síðar. Ef eining beitir þessari túlkun að því er varðar fyrra tímabil taka þessar breytingar gildi fyrir það fyrra tímabil.

A1 IFRS-staðli 1, *innleiðing alþjóðlegra reikningsskilastaðla*, og fylgiskjölum hans er breytt eins og lýst er hér á eftir.

Í 12. lið IFRS-staðalsins er tilvísuninni í lið 13–25D breytt þannig að hún vísi í lið 13–25E.

Í IFRS-staðlinum eru h- og i-lið 13. liðar breytt og j-undirlið er bætt við og verða svohljóðandi:

- h) eignarhlutartengdar greiðslur (liður 25B og 25C),
- i) vátryggingasamningar (liður 25D),
og
- j) skuldbindingar vegna starfsemi sem leggja skal niður innifaldar í kostnaðarverði varanlegra rekstrarfjármuna (liður 25E).

Í IFRS-staðlinum er eftirfarandi nýrri fyrirsögn og lið 25E bætt við:

Breytingar á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu og sambærilegum skuldbindingum sem eru taldar með í kostnaðarverði varanlegra rekstrarfjármuna

25E Í IFRIC 1, breytingar á núverandi skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu og sambærilegum skuldbindingum, er þess krafist að tilteknum breytingum á skuldbindingum vegna starfsemi sem leggja skal niður, enduruppbyggingu eða sambærilegum skuldbindingum sé bætt við eða þær dregnar frá kostnaðarverði eignarinnar sem þær tengjast. Hin leiðréttá afskrifanlega fjárhæð eignar er afskrifuð framvirk á nýtingartíma hennar. Notandi, sem beitir stöðlunum í fyrsta sinn, þarf þó ekki að uppfylla þessar kröfur vegna breytinga á slíkum skuldum sem áttu sér stað fyrir dagsetningu skiptanna yfir í IFRS-staðlana. Ef notandi, sem beitir stöðlunum í fyrsta sinn, notar þessa undanþágu skal hann:

- a) meta skuldina eins og hún var á degi skiptanna yfir í IFRS-staðla í samræmi við IAS-staðal 37,
- b) að því marki sem skuldin fellur innan gildissviðs IFRIC-túlkunar 1, meta fjárhæðina sem hefði verið innifalin í kostnaðarverði tengdu eignarinnar þegar skuldin varð fyrst til með því að afvaxta skuldina að þeim degi með því að nota besta mat á upphaflegum afvöxtunarstuðli sem leiðréttur hefur verið vegna áhættu, sem hefði verið beitt á þá skuld á tímabilinu þar á milli,
og
- c) reikna uppsafnaðar afskriftir af þeirri fjárhæð eins og á degi breytingarinnar yfir í IFRS-staðla á grundvelli gildandi mats á nýtingartíma eignarinnar með notkun afskriftaaðferðarinnar sem einingin samþykkti samkvæmt IFRS-stöðlum.